

F. 907. (F. 907)

A NAGYKANIZSAI IZRAELITA HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

NÉGYÉVFOLYAMU

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉS

NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM

ÉRTESSITŐJE

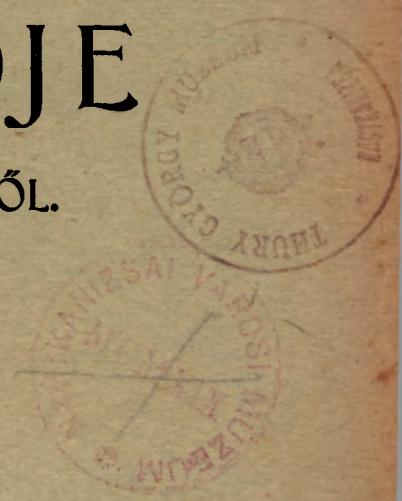
AZ 1926—27. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ INTÉZET ALAPITTATOTT 1857-BEN.

KÖZLI:

DR. VILLÁNYI HENRIK

IGAZGATÓ.

~~ZALAI KÖZLÖN~~
SZERKESZTŐSÉGE

Levárt. a pló!

6797/1948

NAGYKANIZSA, 1927.
GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA

Uy. 5.
292.

-f 34

907

A NAGYKANIZSAI IZRAELITA HITKÖZSÉG TŐL
FENNTARTOTT
NÉGYÉVFOLYAMU
FELSŐ KERESKEDELMII ISKOLA
ÉS
NŐI KERESKEDELMII SZAKTANFOLYAM
ÉRTESITŐJE

AZ 1926—27. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ INTÉZET ALAPITTATOTT 1857-BEN.

KÖZLI:

DR. VILLÁNYI HENRIK

IGAZGATÓ.

	NAGYKANIZSA, 1927.	
GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA		

40670

Felügyelet.

A felső kereskedelmi iskolák tanulmányi és szervezési ügyeit a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr VI. ü. o. intézi és a felügyeletet közvetlenül a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatójával gyakoroltatja.

Kir. főigazgató: KRITZA ISTVÁN.

Intézetünk fenntartója: A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉG, amely a fenntartási és személyi ügyek elintézésével az iskolai szakosztályt bizza meg és az intézet állapotát vele ellenőrizteti.

Az iskolai szakosztály tagjai:

Elnök: ÖTVÖS EMIL, ny. állampénztári főigazgató.

Helyettes elnök: Dr. GODA LIPÓT, városi tisztiorvos.

Jegyző: FÁBIÁN MIKSA, hitközségi titkár.

Előadók: Dr. VILLÁNYI HENRIK, felső keresk. isk. igazgató.
HALÁSZ JENŐ, elemi isk. igazgató.

A tantestület képviselője:

NEUFELD SIMON, felső keresk. isk. tanár.

Tagok:

ÁDÁM RÓBERT, nagykereskedő.

BREUER IZIDOR, földbirtokos.

BÚN SAMU, kir. tanácsos, ny. igazgató.

Dr. BRÓD TIVADAR, ügyvéd, az izr. hitközség elnöke.

Dr. FRIED ÖDÖN, ügyvéd.

GRÜNFELD MIKSA, nagykereskedő.

Dr. HALPHEN JENŐ, ügyvéd

KASZTER MIKSA, nagykereskedő.

Dr. KAHÁN IMRE, ny. orvos-ezredes.

Dr. KERTÉSZ LIPÓT, városi állatorvos.

KLEINFELD IGNÁC, takarékpénztári igazgató.

Dr. OLLÓP MÓR, ügyvéd.

Dr. RAPOCH ALADÁR, ügyvéd.

ROSENFELD JÓZSEF, az izr. hitközség alelnöke.

Dr. ROTHSCCHILD JAKAB, ügyvéd, v. hitközségi elnök.

ROSENBERG OSZKÁR, bankigazgató.

SZÉKELY NÁNDOR, ny. városi-mérnök, gyárigazgató.

Dr. WEISZ LAJOS, ügyvéd.

Dr. WINKLER ERNŐ, főrabbi.

Hetven éves iskolánk.

Az események és intézmények felett rohanó idő hamar elfeledteti az utókorral azokat a törekvéseket, amelyeket előttünk dolgozó és küzdő nemzedékek kifejtettek. Elődeink alkotásai is megérdemlik hálánkat és megbecsülésünket. A nagykanizsai izraelita hitközség régi kereskedelmi iskolája is ilyen alkotás. A kereskedelmi szakműveltségnek már ezelőtt 70 évvel egyetlen vidéki otthona volt, de szerény keretben.

Az intézet haladt a korrallal és ma számottevő iskolája az országnak. Dúló harcokon és háborús éveken mentettük át. Az állam és városunk közönsége is támogat bennünket és iskolánk tekintélye csorbitatlan.

Néhány oldalon elmondjuk fejlődésének történetét. Személyeket nem állítunk előtérbe. Csak akkor említjük őket, mikor nevükhöz valamely alapvető változás fűződik.

Az intézet a kereskedelmi szakoktatást szolgálja és szolgálta mindig. 1894-től a mai napig 1109 tanulót bocsátott el kötelékéből érettségi vizsgálatlall. Ezek közül számosan kereskedelmi és közgazdasági téren magas pozíciót foglalnak el.

A kereskedelmi iskola megszervezése.

Kereskedelmi iskolánk a folyó iskolai évben érte el fennállásának 70. évét, de nem a mai, újabb keletű szervezetében.

Nagykanizsa város lakosságának nagyrésze már a szabadságharc előtt való időben is élénk kereskedelmet űzött. A kereskedelmi alkalmazottak azonban nem szerezhették meg kereskedelmi ismereteiket oly intézetben, amely a kereskedelmi élet követelményeinek megfelelő lehetett volna. A zsidó hitközség, melynek tagjai elsősorban kereskedők voltak, az ifjuság gyakorlati kiképzését szemelőtt tartva, már 1842-ben népiskolájának nyolcadik évfolyamában kereskedelmi szaktárgyakat adott elő. Ezek a kereskedelmi számtan, a kereskedelmi levelezés és a könyvvitel voltak. Iskolái számára 1842-ben Löw Lipót főrabbi sürgetésére megépíttette azt a házat, amely a felső kereskedelmi iskolának még ma is hajléka. A kereskedelmi szakoktatás tehát tulajdonképpen 1842-ben kezdődik, de szervezve nem volt. Ez az állapot tartott 1857-ig. Thun Leo grófnak 1855-ben közzétett „Organisations-Entwurf“-ja az iskolafenntartó hitközséget is új feladat elé állította. Tanintézete számára meg kellett szereznie a nyilvánossági jogot és népiskolája nyolcadik évfolyamának tantervvéből a kereskedelmi szaktárgyakat ki kellett vennie. Hogy azonban az iskola vezetésével megbízott felügyelőbizottság kenyérkereset és alkalmazhatóság szempontjából oly fontos kereskedelmi szakoktatást kellően fejlessze, 1856-ban a nyolc évfolyamu, de négyosztályu népiskolája fölé egy két évfolyamra terjedő kereskedelmi szakiskolát szervezett, amely 1857-ben befejeztetett. Ezt a két osztályt az alapítás évében 60 tanuló látogatta. A nyolcévfolyamu népiskolával együtt az akkori intézetnek 420 növendéke volt. Szervezett kereskedelmi szakoktatásról tehát csak az 1856/57. iskolai évtől kezdve szólhatunk. Az intézetnek lelke Eichberg Adolf igazgató volt, aki a kereskedelmi tárgyakat tanította. A

helytartótanács csak 1860-ban december hó 31-én kelt átiratában erősítette meg Eichberg Adolf főleemi tanítót igazgatói állásában. Az 1865. évi az iskolák állapotáról szóló megyei jelentésből azonban kitűnt, hogy az izr. hitközség által fenntartott két évfolyamu reál-iskola, vagyis, kereskedelmi iskola, tulajdonképen engedélyezve nem volt és csak mint magániskola létezett nyilvánossági jog nélkül. A helytartótanács a megyét utasította, szólítsa fel a hitközséget, hogy a szükséges engedélyt 15 napon belül szerezzze meg, különben a helytartótanács kénytelen lenne az intézetet feloszlatni.

Az előjáróság az intézet engedélyezéséhez azonnal megtette a szükséges lépéseket és mulasztását azzal indokolta, hogy a reálosztály nem különálló tanintézet, hanem a 4 osztályu és nyolc évfolyamu elemi iskola folytatása. További fennállás pedig azért szükséges, hogy a IV. osztályt elvégzett tanulóknak alkalom nyujtassék, magukat a kereskedelmi szaktárgyakban kiképezni. Különben a helytartótanácsnak az osztály fennállásáról tudomása volt, mert Eichberg Adolf igazgatónak 1860-i kinevezési okmányában a reáliskolára is történt vonatkozás.

Ezen felterjesztésre 1866. május hó 29-én felelt a helytartótanács. Főleg azt kifogásolta, hogy a reálosztály mindkét tanfolyamának növendékeit a mértant kivéve, minden tantárgyban együtt oktatják, habár különböző követelések mellett. Ezen tanítási mód sikerre nem vezethet. Kifogásolta továbbá, hogy a reáliskolánál ugyanazon tanítók működnek, akik az elemi iskolában alkalmazva vannak. Ebből kifolyólag vagy az egyik, vagy a másik intézet érdekeit hanyagolják el, miért is az előjáróság engedélyezés iránt való kérvényének hely nem adható. Ajánlja azonban a helytartótanács, hogy szervezzen az előjáróság két vagy háromosztályu iskolát (kereskedelmi iskolát) és legyen különösebb tekintettel arra, hogy Nagykanizsa város kereskedelmi viszonyai főleg ilyenmű intézetek felállítását teszik kívánatossá. A tárgyalásokat az 1866-ban kitört osztrák-porosch háboru szakította félbe. Az iskola a háborús évben a nagy zsinagógában helyezkedett el, mivel az egész iskola-épületet hadi kórházzá alakították át. A nikolsburgi béke megkötése után az előjáróság ismét a reáliskola kérdésével foglalkozott. A magyar alkotmány helyreállítása és a kiegyezési tárgyalások azonban az iskolafenntartó hitközség valamint a tanügyi kormány figyelmét más irányban kötötték le és maradt minden a régiben, mignem Boja Gergely Zalavármegye tanfelügyelője 1873-ban az előjáróságot arra figyelmeztette, hogy az érvényben lévő miniszteri tantervek értelmében minden felsőbb kereskedelmi iskola csak háromosztályu lehet. Ebbe pedig csak oly növendékek vehetők fel, akik algimnáziumot, vagy alreáliskolát végeztek. Az iskola vezetésével megbízott szakosztály az említett leirattal január 30-án foglalkozott, de tekintettel a hitközség szűkes pénzügyi helyzetére, az iskola fennálló szervezetén nem változtatott és arra az állásontra helyezkedett, hogy a kétévfolyamu reáliskola (kereskedelmi iskola) hatóságilag engedélyezett magánintézet, amelynek nyilvánossági joga nincs, tehát arra sincs kötelezve, hogy az 1872. évi 1201. szám alatt kelt miniszteri rendelet intézkedései szerint legyen szervezve. Megigérte azonban az előjáróság, hogy a jövőben történendő átszervezés alkalmából a miniszteri rendelethez fog alkalmazkodni. A jószándék megvolt, de annak megvalósítása még sokáig késett. Eichberg Adolf is, a kereskedelmi szakoktatásnak városunkban való meghonosítója, agg kora és megrendült egészségi állapotára való hivatkozással nyugdíjaztatását kérte, de az előjáróság Eichberg Adolf közreműködését nélkülözhetetlennek tartotta, azért csak a kereskedelmi szaktárgyak tanítása alól mentette fel, de az igazgatással továbbra is megbizta. A szaktárgyak tanítását Bún Samu, Goldschmied Dávid és Kellert Lajos kipróbált tanerők vállalták. Az 1879-80. iskolai évben az iskolafenntartó hitközség újabb kísérletet tett, hogy kereskedelmi iskoláját az 1872. évi miniszteri rendelet intézkedéseinek megfelelően megszervezze. Elhatározta, hogy kétévfolyamu

kereskedelmi iskoláját egy harmadik osztállyal kibővíti és a harmadik évfolyam vezetésével Wilhelm József kereskedelmi iskolai tanárt bizta meg. A harmadik évfolyam az 1880–81. iskolai évben meg is nyílt. Öt tanuló látogatta. A létszám az év végeig háromra apadt le, és evvel a ténnyel bebizonyult, hogy a háromévfolyamu kereskedelmi iskola az akkori szervezetében nem volt életképes. Az iskolai év végével meg is szűnt a harmadik osztály.

Az 1883–84. évben Eichberg Adolf igazgatói állásáról is lemondott. Az iskolafenntartó nem zárkozhatott el többé az öreg igazgató jogos kérelme elől és érdemeinek méltatásával nyugdíjazta, a kereskedelmi iskola igazgatásával Bún Samu kereskedelmi iskola tanárt bizta meg.

Még öt évig maradt meg az iskola a régi szervezetben. Csak személyi változások történtek. Ez a maradiság nem közönyből eredt, hanem az attól való félelemből, hogy egy nagy és költséges iskolát az izr. gyülekezet fenntartani nem tud. Az iskolai szakosztály, a kereskedelmi iskola korszerű megreformálását akkor is felszínen tartotta, amikor semmi sem látszott történni. Végre 1888. március 24-én tárgyalta az iskolai szakosztály e fontos ügyet evvel határozatba ment, hogy a háromosztályu középkereskedelmi iskola felállíthatása és engedélyezése iránt illetékes helyen megteszi a kellő lépéseket. A szervezés nehéz és körültekintő munkája természetszerűen Bún Samu igazgató vállaira nehezedett, aki a megbízatásnak eleget téve, 1888. november 7-én részletesen kidolgozott tanítástervet és költségvetést mutatott be. A szervezeti szabályrendelet megfelelt a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1885/29.801. sz. a. kelt rendeletének.

1889. március 22-én az előljáróság végre elhatározta, hogy a fennálló kétévfolyamu kereskedelmi iskolát az említett szervezetnek megfelelő háromosztályu kereskedelmi iskolává alakítja át. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1889. december 31-én 36.549. sz. a. kelt rendeletével a középkereskedelmi iskola létesítésére megadta az engedélyt és a régi kétévfolyamu kereskedelmi iskolának egyenjogosítását a gimnázium és reáliskola 4 alsó osztályával is elismerte.

A középkereskedelmi iskola első osztálya 1891. szeptember elsején nyílt meg és 1892-ben a Zrinyi-Miklós utca 33. számú háznak első emeletén helyezkedett el. Csak 1899-ben költözködött az intézet mai hajlékába.

A középkereskedelmi iskola, évfolyamainak fokozatos fejlesztésével, az 1893–94. iskolai évben tarthatta meg az első érettségi vizsgálatát, miután a magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1893. január 24-én 1876. sz. a. kelt rendeletével minősítés szempontjából megadta az intézetnek a nyilvánossági jogot. A középkereskedelmi iskolát az 1893–94. iskolai évben 76 tanuló látogatta. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 24 tanuló, szóbelire ugyanannyi. Jelesre felelt meg 5, jóra 11, megfelelt 3, két hó mulva teendő javítóvizsgálatra utasított 5. Az érettségi vizsgálatokon a kereskedelmi iskolák főigazgatóságának létesítéseig a kir. tanfelügyelő elnökölt. 1895-ben a V. K. M. megszervezte a kir. főigazgatóságot és az 1896. évben megtartott érettségi vizsgálatokon a kir. főigazgató maga helyett D i s c h k a Gy ő z ő, pécsi állami reáliskolai igazgatót bizta meg az érettségi vizsgálaton való elnökléssel. A kereskedelemügyi miniszter úr is kiküldött biztossal képviseltette magát. Az 1895. évi augusztus hó 20-án megjelent szervezet alapján intézetünk megváltoztatta címét és a felső kereskedelmi iskola elnevezést használja a mai napig.

Intézetünk a milleneumi évet méltó keretben ünnepelte meg és az ifjuság adakozásából diszes milleneumi zászlót szerzett be. A jó tanítási eredményre zavaróan hatott a sűrű tanárváltozás. Az iskola tanárai ugyanis az országos nyugdíjintézetnek 1911-ig nem voltak tagjai, mivel a V. K. M. úr a felvétel elé nagy nehézségeket gördített. Tanáraink rendszeres előléptetése sem volt biztosítva mindaddig, amíg a gr. Apponyi-féle rendelet 1906-ban meg nem jelent, amely elismerte, hogy a nem állami intézetek ugyanolyan fontos kultur-

missziót teljesítenek, mint az államiak, indokolt tehát, hogy amazok tanárai fizetés tekintetében is hasonló elbánásban részesüljenek, mint az állami tanárok.

Amíg a javulás be nem állt, tanáraink állami vagy városi intézetekben kerestek és találtak elhelyezést. A hitközség anyagi ereje a tanári fizetések rendezéséhez gyenge volt.

Azért az iskolát biztos alapra helyezni kívánta, s emiatt többször tett kísérletet, hogy az intézetet az államnak adja át.

Küldöttség ment először 1899-ben Wlassics Gyula miniszterhez, és azután még többször is jelentkezett az előjáróság a minisztériumban a tárgyalások megkezdése végett; de szivélyes fogadtatásnál többet elérni nem tudott.

Az 1906. évben 75.559. szám alatt megjelent miniszteri rendelet végre a nem állami tanárok fizetését is rendezte és ezeknek a tanároknak státusba való beosztását hajtotta végre. De intézetünk tanárai az Országos Nyugdíjintézetnek még mindig nem voltak tagjai.

Majdnem minden évben küldöttség ment a miniszterhez, hogy a nyugdíj ellátás végett tárgyaljon. Végre dr. Rothschild Jakab szakosztályi elnöknek 1911-ben sikerült a nyugdíjosztály vezetőjét, Klauzál Gábor miniszteri tanácsost arról meggyőzni, hogy a Hitközség nyilatkozata, hogy az általa létesített kereskedelmi iskolát mindaddig fenntartja, amíg az állam a tanárok fizetés kiegészítését vállalja, elég biztosíték arra nézve, hogy a felső kereskedelmi iskolát kényszerítő ok nélkül fel nem oszlatja.

1911. november havában Greszler Jenő miniszteri tanácsos számtiszt kíséretében kiszállt Nagykanizsán és több napi számfejtési munkák elvégzése után megtette kedvező jelentését a V. K. M. úrnak, aki az intézet tanárait 1891-ig visszamenőleg az orsz. nyugdíjintézet kötelékébe felvette.

Évvel az intézkedéssel a tanárok anyagi ellátása biztosítva lévén, a tanár-változások is megszűntek és csak a könyvvitel tanszékének betöltésében merültek fel nehézségek.

1908-ban méltó keretben megünnepeltük Bún Samu igazgatónak 40 éves szolgálati jubileumát. Ez alkalommal Zalavármegye főispánja, kir. tanfelügyelője és a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója a kormány képviselőjében üdvözölték az érdemekben gazdag igazgatót és átadták neki a királyi elismerés jeléül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét.

Tanintézetünk a világháborúban.

„Inter arma silent Musae“.

Az iskola az 1911. év óta beállott nyugodt fejlődésében közmegelegedésre teljesítette hivatását és az ország szakoktatásában számottevő tényező volt. Ezt évről-évre a kir. főigazgató és a kiküldött miniszteri biztosok állapították meg.

A politikai bonyodalmak miatt kitört világháború azonban egyszerre visszavetette iskolánkat is, és annak működését szűk határok közé szorította.

Még meg se kezdtük az iskolai évet, s máris összes helyiségeinket tartalék-kórház céljaira a katonai parancsnokság igénybe vette. Még a tanári szobát is lefoglalta. Csak a kistemplom termét hagyta meg tanteremnek. Az előjáróság pedig tanácstermét bocsátotta rendelkezésünkre. Két teremben három osztályt redukált órarenddel tanítottunk. Két rendes tanárunk hadbavonult és ezeknek heti 40 valamint az igazgatónak heti 3 óráját óraadó tanárokkal kellett ellátni. E zavarok ellenére is iskolánkat a háború első évében 3 osztályban 128 tanuló látogatta. 6 tanuló hadiszolgálatra vonult be. A háború második évében egy tantermet visszakaptunk. Az 1915. évben a 81.000 szám alatt kibocsátott miniszteri rendelet a tanítási időt kizárólag a dél-eltti 8-1

terjedő órákra szorította. 1916-ban adtuk ki először a hadi érettségi bizonyítványokat, a felső osztály tanulmányi eredménye alapján. Ugyancsak ebben az évben kezdődtek az előkészítő tanfolyamok hadbavonulandók részére. Az iskolai évet június 3-án fejeztük be.

Az 1915–16. iskolai év befejezésével Bún Samu igazgató a tanügy szolgálatában eltöltött 48 év után nyugdíjaztatását kérte, amely kérelemnek a V. K. M. úr helyt adott. Ófelsége pedig érdemei elismerésül a királyi tanácsos címmel tüntette ki. Bún Samu 1883–1891-ig az alsófoku és 1891–1916. június haváig a felső kereskedelmi iskola igazgatója volt. Érdemeit az 1907–1908. és az 1916–1917. évi Értesítőink bőven méltatták. Krónikyszerű feljegyzéseink természete nem engedi meg, hogy az akkor megjelent cikkeket közöljük.

Az igazgatói teendők végzésével az iskolai szakosztály 1916. augusztus 27-én Dr. Villányi Henrik felső kereskedelmi iskolai tanárt bizta meg és ebben az állásában 1917. augusztus 27-én végleg megerősítette. A véglegesítést a V. K. M. úr is jóváhagyta.

Tantermeinket és mellékhelyiségeinket a 7. számú tartalékkórház még mindig elfoglalta. 1917. április 1-én hurcolkodott ki végleg. Alapos tatarozás után csak 1917. őszén foglalhattuk el megszokott tantermeinket. Fölszereléseink, könyvtáraink és gyűjteményeink azonban alaposan megrongálódtak.

A háború utolsó évében 121 tanuló látogatta intézetünket. Katonái előkészítő tanfolyam alapján érettségi vizsgálatra bocsátottunk 16 tanulót, akik az érettségi vizsgálat befejezése után azonnal be is vonultak.

Az összeomlás.

Az 1918/19-i iskolai év az összeomlás évének nevezhető. A világháború viharában közgazdasági javaink elpusztultak, elesett a harctereken ifjúságunk színe-java és mi is 54 volt tanulóknk hősi halálát gyászoljuk. A forradalom az egész társadalmi rendet felforgatta és az ellenséges megszállás majdnem végromlásba döntötte hazánkat. A viharok elmúltával ifjúságunk gondolat- és érzelmi világát is át kellett alakítanunk. Ilyen állapotban ért bennünket a V. K. M. úr 160.500/1919 b. 12. sz. rendelete, amely a felső kereskedelmi iskola 4 évfolyamu tanítástervét léptette életbe. De mi a negyedik évfolyam megszervezését az 1920/21. iskolai évre halasztottuk, hogy a halasztás idejében az ifjúság elvesztett erkölcsi egyensúlyát visszazerezzük. A tanulók száma az összeomlás évében is 129 volt, kik közül azonban évközben 35 tanuló kimaradt. Az ifjúság fegyelmi állapota a jogrend helyreállításával lényegesen javult. A valláserkölcsös felfogásnak és érzületnek újra érvényt szerezhattünk.

Hadbavonult tanáraink közül Balog Dávid és Elek Mór tanárok ismét elfoglalták állásukat; a könyvvitel-levelezés tanszékét pedig Gestettner Jenő tanárral töltöttük be.

1918. év őszén, december 12-én a pusztító influenzajárvány elragadta körünkől dr. Neumann Ede főrabbit, az izr. gyülekezet lelkipásztorát és intézetünk hitszónokát. Örökébe 1919. február havában dr. Winkler Ernő rabbi lépett. 1919. június 11-én hunyt el Heltai József intézetünk gondnoka és kereskedelemügyi miniszter biztosa, érettségi vizsgálataink társelnöke. 1922. szeptember 12-én dr. Vass József, V. K. M. úr látogatta meg intézetünket. 1922. szeptember 8-án avattuk fel hősi halottaink emléktábláit az intézet dísztermében.

Intézetünk történelmét a közölt pár adattal befejeztük. Az 1921/22. iskolai évet követő eseményekről évi Értesítőinkben számoltunk be. Az Értesítőket 1919/23-ig a zilált gazdasági viszonyok miatt nem nyomattuk ki.

Beszámoltunk tanintézetünk fejlődéséről alapításától egészen 1922-ig. A felső kereskedelmi iskolák belső szervezete a jelenben fokozatosan átalakul. Új Rendtartás szabályozza az egész ügykezelést. Az új tanításterv a tantárgyak célszerűbb elosztását az egyes évfolyamokra fogja végrehajtani. Az Érettségi Szabályzat lényeges átdolgozásra szorul. A négyévfolyamu iskolában még mindig a három-évfolyamu iskola Érettségi Szabályzata érvényes.

Nemcsak tanítástervünknek, hanem intézetünknek is voltak és vannak fogyatkozásai, mint minden intézménynek, amelyet fejlődésében pénzügyi tekintetek korlátoznak. De amit az iskolafenntartónk, az isr. hitközség, alkotott, tanúságot tesz a gyülekezet áldozatkészségéről, előljáróinak odaadó, önzetlen munkásságáról és megfontoló előrelátásáról; de az államnak és városnak segítőkészségéről is. Hozzájárul az állam tanáraink fizetéskiegészítéséhez, a város közönsége az intézet dologi kiadásainak pótlásához.

Dr. Villányi Henrik.

Az 1926—27. iskolai év adatai.

1. Az iskolai év megnyitása. Az alakuló értekezletet augusztus 27-én a javítóvizsgálatokat aug. 30–31-én. A IV. évfolyam magánvizsgálatát aug. 30–31. A II. évfolyam magánvizsgálatát szeptember 13-án és következő napjain tartottuk meg. Javítóvizsgálatra utasítva volt 29 tanuló, jelentkezett 27, ezek közül nem felelt meg 4 tanuló, 23 tanuló felsőbb osztályba léphetett.

A tanulók felvétele. A tanulók folytatólagos felvételét szeptember 1-én és 2-án foganatosítottuk. Mivel pedig a Nagyméltóságu Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur 63.282. VI. ü. o. sz. a. kelt rendeletével a nagyszünet szeptember hó 12-ig meghosszabította, a tanulók felvételét szeptember 13. és 14. is folytatnunk kellett, úgy hogy beiratásokat 6 napon kellett végeznünk. Július 1. és 2., szeptember 1. és 2. és szeptember 13. és 14.

A felvétel eredménye.		1926.	1925.
Az I. évfolyamba felvettünk		47 tanulót	46 tanulót
II.	”	41	38
III.	”	30	40
IV.	”	40	28
Összesen		158 tanulót	152 tanulót

A felvett tanulók közül nagykanizsai 67%, zalamegyei 9%, somogy megyei 16%, más megyei 8%. Vallásfelekezet szerint: keresztény 60%, zsidó 40%.

Az iskolai év kezdetén az I. évfolyamból kimaradt 2 tanuló, úgy hogy 156 tanulóval nyitottuk meg az iskolai évet. A múlt évben végzett tanulók elhelyezése tekintetében némi javulás állapítható meg, bár a színe-java nem a kereskedelemben keresett boldogulást, hanem állami hivatalokban és intézményekben helyezkedett el. A kereskedelem terén elhelyezkedett tanulók nagyon szerény és a gyakornoki fizetésen alól maradó dotációval tudtak csak álláshoz jutni. Az előadásokat minden évfolyamban szeptember 15-én kezdtük meg.

2. A tanításterv módosítása. A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1920. évi 72.000 sz. rendelettel kibocsátott tanítástervet egyes részeiben módosította. Elrendelte, hogy a felső kereskedelmi iskolában az 1926–27. iskolai évben a kereskedelmi ismeret az I. és II. évfolyamban egyenként heti 2 órában, a második idegen nyelv- és kereskedelmi levelezés pedig az I. és II. évfolyamban heti 2 órában taníttassanak. Évvel szemben a magyar kereskedelmi levelezés az I. és II. évfolyamban megszűnt tantárgynak lenni, a gyorsírás heti

óraszámát a II. évfolyamban eggyel leszállította, a szépírási órák számát pedig az I. évfolyamban egyről kettőre emelte. A rendes tantárgyak heti óraszámát az I. évfolyamban és II. évfolyamban 30–30 óra a testgyakorlásra kívül. A kir. főigazgatóság 2550/1926. sz. leiratával felhívta az igazgatóságot, hogy rendkívüli tanári értekezleten tárgyalassa a tanártestülettel a tanterv módosításának kérdését. A tanári kar evvel 1926. október 6-án behatóan foglalkozott és véleményét jegyzőkönyvbe foglalva a kir. főigazgatósághoz felterjesztette.

A tantárgyak beosztása. A tanítás anyagát a tanárok képesítése és képzettsége szerint osztottuk be. Az idegen nyelvek eredményesebb tanítása érdekében a német nyelvet az I., II. és IV. évfolyamban, a francia nyelvet az I. évfolyamban huszas csoportokban tanítottuk. Az eredmény még ennek az intenzív tanításnak alkalmazásával sem volt kielégíthető. Hogy mi okozza az eredmény fogyatékoságát, arra nézve a szaktanárok igen sokféle okokat hoznak fel. Elfogadható, hogy a felső kereskedelmi iskolába jövő tanulók legnagyobb részének hiányos előképzettsége kiapadhatatlan forrása a sikertelenségnek. De ha ez így van már 30 vagy 40 év óta, akkor mégis a magas tanítási cél kitűzésében, valamint a módszer mesterkéltsége és nem elég gyakorlati kivitelében is lehetnek hibák. Az idegen nyelvi tanítás problémája még mindig megoldásra vár.

A gépirás. A gépirásra mint rendkívüli tantárgyra 47 tanuló jelentkezett. Minthogy a tapasztalat szerint a gépirók már régen elfelejtették azt, amit az I. és II. évfolyamban a gépirás ügyességéből elsajátítottak, ha a IV. évfolyamba felkerülnek, a IV. évfolyam tanulóit is felszólítottuk, hogy a gépirás gyakorlására jelentkezzenek. Felszólításunk eredménye az volt, hogy 40 tanulóból 8 jelentkezett, ennek a kereskedelmi életben nélkülözhetetlen ügyességnek a megtanulására. Ennek szükségét az ifjúság csak akkor látja be, ha a gépirásban való gyakorlatlanság miatt nem jut álláshoz. A gépirás tanulásának csak akkor gyűrűkőznek neki, ha a gyakorlati élet kényszere erre őket ráuralja. De semmiféle ügyességet néhány hétben elsajátítani nem lehet, a gépirást sem, amelyet az irodákban már bizonyos tökéletességgel kell tudni.

3. Érettségi vizsgálatok 1926. szeptember hóban. Teljes érettségi vizsgálatot két tanuló; javító érettségi vizsgálatra jelentkezett 5. Elégségesen megfelelt mind a 7 jelentkező. A vizsgálaton Dr. Fábján Jenő miniszteri tanácsos mint miniszteri biztos elnökölt.

4. Magánvizsgálatok szeptember hóban. 1926. szeptember hóban teendő magánvizsgálatra Pichler Andor a negyedik évfolyam és Horváth Lajos a második évfolyam tanulója kapott engedélyt. Mindkettő jelentkezett a vizsgálatra.

5. Magánvizsgálatok 1927. június hóban. Június hóban teendő magánvizsgálatra engedélyt nyertek: Horváth Pál, mozigépész, Ónody József, pénzügyőri szemlélsz, Pollák Mihály, kereskedősegéd, Bernáth Lajos, magántisztviselő, Fogassy Elemér, m. kir. honvéd és Takács László, nagykanizsai kereskedő, mindannyian nagykanizsai lakosok.

6. Tanulmányi állapot. Az ifjúságnak a sportban, atlétikában, szóval a testedzésben való kiképzése ma már a középfoku iskolák nevelési programjának egyik főcélja lett. Evék óta az ifjúság összessége szenvedéllyel és odaadással űzi a sportnak minden ágát és ellentállhatatlan érdeklődéssel kíséri az ország és a világ sporteseményeit. De a sporttal való túltengő foglalkozás magában rejti a szellemi kiképzés hiányát és a tudatlanság veszedelmét is, a szellemi tudományok iránt való érdeklődés hiánya miatt.

Az új nemzedék, mint a jövő zászlóvivője, kitartó tréninggel fejleszti testi erejét, nem képzeletkergető, de tudatlan. Evvel a körülménnyel a tanítástervünk célkitűzései nem számolnak eléggé. Két gazdának egyformán szolgálni lehetetlen. Vagy sport és football, vagy kisebb foku általános műveltség és szaktudás. A testi erő fejlesztése, a testnek acélozása, a sportban való ügyesség

nemzetvédelmi szempontból is kiválóan fontos. Ezt minden magyar embernek el kell ismernie, eltekintve attól, hogy a sport az ifjuság életörömét és önbizalmát is fokozza. De ha ezt a felfogást magunkévá tesszük, fenntarthatjuk-e a felső kereskedelmi iskolában a 11–12 tárgyból álló tanítástervet az Utasítások követelményeinek értelmében? Ezeknek a megállapításoknak előrebocsájtásával kell a tanulmányi állapotot is megítélni. A tanítás anyagát természetszerűen már az előadásokon kell megértetni és javarészből elsajátíttatni, hogy az otthon való foglalkozásra mennél kevesebb időt kelljen fordítani. Ha ezt tesszük, el fogjuk kerülni azt, hogy a tanuló ifjuság túlnyomó része előkészületlenül jön iskolába. Néhány becsvágyó ifju minden évfolyamban van, de a kivétel nem adja meg az összeségnek jellegét. A legtöbb tanuló csak elégséges érdemjegyre törekszik, olyan érdemjegyre, amelyet néha elégtelennek is lehetne minősíteni. Az idegen nyelvekben elért eredmény gyenge. Nem érhetjük el az Utasítások célkitűzését. Az engedélyezett olvasókönyvek szövege komplikált mondatstruktúrákból áll. Ezekkel ifjuságunk megbirkózni nem tud. Avval a ténnyel kell számolnunk, hogy a hozzánk felkerült ifjunak nyelvi készsége nincs. Legjobb az eredmény azokban a tárgyakban, amelyek egyúttal a szóbeli érettséginek is tárgyai.

7. Fegyelmi állapot. Valamely iskolának fegyelmi állapota rendszerint attól az atmoszférától függ, amelyből a tanulók az iskolába kerülnek. Intézetünket 7 őstermelőnek, 29 iparosnak, 30 altisztnek, 24 nyugdíjas altisztnek, 16 köztisztviselőnek, 35 kereskedőnek, 10 magánzónak és 5 értelmi pályán működőnek fia látogatja. E szülők túlterhelt elfoglaltsága eredményezi, hogy gyermekeik bizonyos kötetlen szabadságban felnevelkednek és a társadalmi élet hanyatló erkölceiből a kelleténél többet vesznek észre. Az ilyen ifjak természetes és egészséges érzélemmel, de őszinte és szubjektív kifejezési modorral, vagy jobban mondva modortalansággal tüntetnek az iskolában. Nem lehet mindjárt az ilyen jellemvonást erkölcsi romlottságnak minősíteni. Nem a magatartás szerint kell az ifjakat elbírálni, hanem cselekedeteik szerint. Tény az, hogy ifjaink szenvedélyesek és bárdolatlanok, életszomjasak és életigenlők. Az iskolának feladata, hogy az indulatokat, túlfőtött szenvedélyeket s önérzetet, amely éles replikákban nyilvánul, megfelelő korlátok közé szorítsa. Ebből a törekvésből származnak az ugynevezett fegyelmi ügyek, amelyeknek elbírálásában kerültük a túlnagy szigort. Az egymásután büntetéssel való elhalmozás a gyenge fegyelmezési képesség jellegzetes kifejezője. A folytonos megtorlás ugyan kényelmes fegyelmi eszköz, de nevelő hatása nincs. Megfontolandó az életnek az ifjuságra ráözönlő ragyogásának a belátást korlátozó következménye. De épen a belátó megbánás előidézése főfeladata a nevelésnek, amely csak az erkölcsi értékek világára támaszkodhatik. Ez a világ megnyilvánul a vallásban, a törvénytiszteletben, hazafiságban, a művészetekben és minden magasabbrendű emberi és társadalmi közhasznú tevékenységben. Erkölcsi romlottság miatt való eltávolítással két esetben kellett eljárunk, de megrovással annál többször éltünk.

8. Tanulmányi és ellenőrző értekezletek. A Rendtartásban előírt 4 ellenőrző, 2 osztályozó és 5 tanulmányi értekezleten kívül még 7 értekezletet tartottunk. Ezeken a tanulók erkölcsi és tanulmányi állapotával, valamint módszertani kérdésekkel foglalkoztunk. A felvetett eszmék megvitatása sok tekintetben irányt adott nevelési munkánknak és a tanulmányi eredmény megállapításának. Az új Rendtartás az értekezletek eredményesebb határozat-hozatalaihoz lényegesen hozzá fog járulni, mivel a Rendtartás kiterjed a felső kereskedelmi iskolák egész ügyvitelére és a foganatosítandó intézkedéseknek irányt ad.

9. Egészségi állapot. Az intézet ifjuságának és tanári karának egészségi állapota, 1927. február 1-ig teljesen normális volt. Február hó első hetében azonban oly mértékben terjedt a náthaláz a város lakói közt, hogy az egész-

ségügyi hatóságok is foglalkoztak e bár könnyű természetű és szerencsés lefolyású, de mégis járványszerű betegséggel. Az igazgatóktól beérkezett jelentések szerint, némely intézetben a létszám 30%-a, a mi intézetünkben a létszám 19%-a influenzába esett. Ezen jelentések alapján a város egészségügyi hatósága intézkedett, hogy a középfoke iskolák február 8-tól-14-ig zárva maradjanak. Tanári karunk 3 tagja is megbetegedett, de helyettesítésükről kellően gondoskodtunk. Abádi Imre helyettes tanár, tanulmányainak befejezése végett március 29-április 12-ig szabadságot volt.

10. Helyettesítések. Azon körülménynél fogva, hogy intézeti tanáraink elfoglaltsága majdnem kivétel nélkül megközelíti a maximális heti óraszámot, a helyettesítés is felettébb nehéz. Sikerült azonban mindenkor a tanítás menetének folytonosságát fenntartani. Betegség vagy egyéb kényszerítő ok miatt mulasztottak:

Az igazgató	4 órát	Neufeld Simon tanár	19 órát
Abádi Imre tanár	44 „	Dr. Rosenberg Mór tanár	— „
Balog Dávid „	2 „	Surányi Gyula	„ 17 „
Domány Ármin tanár	14 „	Krámer Lajos	„ 3 „
Marosi Géza „	27 „		

11. Könyvtárak és folyóiratok. Az 1895-ben érettségit tett tanulóink az 1926. évben történt találkozásuk alkalmával 9,000.000 koronát adományoztak folyóiratok és könyvek beszerzésére. Ezt az összeget a Nagykanizsai Takarékpénztár 600.000 K-ás adományával még gyarapította. Az 1926-27. iskolai évben a következő folyóiratokat járattuk: Budapesti Szemle, Magyar Nyelvőr, Revue des Deux Mondes, Velhágen & Klasing Monatshefte, Könyvviteli Folyóirat, Szakoktatás, Pésti Tőzsde, Hivatalos Közlöny, a Turistaság. (A V. K. M. aján-déka) Neue Rundschau, Természettudományi Közlöny és pótfüzetei.

12. Ifjusági könyvtárunk a következő munkákkal szaporodott. Dr. Mező Ferenc: Képek a magyar sport múltjából. Darnay Kálmán: Testőrszerelmek. Nagy Lajos: Könnyek. Gabányi János: Martirjaink 2 kötet. Kozma Andor: Honfoglalás. Császár Elemér: A XX. század magyar irodalma kritikában. Voinovich Géza: Madách Imre és az Ember tragédiája. Wells H. G.: A nagy katasztrófák. Kiss József: Levelek hullása. Mese a varrógépről. Ünnepnapok. Összes költemények. Dosztojevszki: Szegény emberek. Gárdonyi Géza: Az isten rabjai. Szabó Dezső: Segítség 3 kötet. Az elsodort falu 3 kötet. Benedek Marcel: Irodalmi Lexikon. Dr. Domány Gyula: A magyar szanalás. Ifj. Blanár Imre: Egy magyar fiu küzdelmei New-Yorkban. (Kleinfeld igazgató ajándéka.) Dr. Vajda Gyula: Az irodalom szeretete 2 füzet. Rákosi Jenő munkái (Hitközségi ajándék).

Tanári könyvtárunk a következő munkákkal szaporodott: Darwin: Egy természettudós utazása a föld körül 2 kötet. Dr. Páter Béla: A vadon termő gyógynövények. Steindhal: A szerelemről. Dr. Venetiáner Lajos: A magyar zsidóság története. Neusidler Jenő: Mohács. Zevaes Alexander: Histor de la troisieme République. Gróf Apponyi Album. Hitközség ajándéka: Mohácsi emlékkönyv. Heidrich-Sieger: Wirtschaftsgeographie. Spengler-Oswald: Der Untergang des Abendlandes II. kötet. Vázsonyi Vilmos: Beszédei és írásai. (Hitközség ajándéka.) Szávay Gyula: A budapesti kereskedelmi és iparkamara történetkönyve. (Ajándék.)

13. Szülei értekezletek. Minden osztályozó konferencia előtt szülei értekezletet tartottunk. Ezekben ismertettük a gondozásunkra bízott ifjuság tanulmányi eredményét és a néha előforduló erkölcsi zökkenések okait is. 1927. január 16-án 65 szülő és gyám jelent meg az első szülei értekezleten.

Az igazgató a testnevelés és szellemi képzés egymáshoz való arányáról és viszonyáról értekezett. Marosi Géza tanár előadást tartott az iskolai nevelés eszközeiről. Az előadások befejezése után a tanárok a szülők élénk érdeklődésével informálták a megjelent vendégeket a tanulók tanulmányi és

erkölcsi állapotáról. Junius 12-én a második értekezletre hívtuk meg a szülőket és a távozó tanulók elhelyezéséről valamint a tanulmányi eredményről értekeztünk.

14. Igazgatói értekezlet. A kir. főigazgató 461/1927. sz. leiratával a felső kereskedelmi iskolák Rendtartásának korszerű átdolgozása céljából f. évi március 12-én Budapestre az igazgatókat értekezletre hívta össze, hogy a Rendtartás javaslata tekintetében az igazgatók is véleményt nyilváníthassanak és a Rendtartásra vonatkozóan egységes véleményt alakuljon ki. Intézetünk igazgatója is résztvett az értekezleten az iskolai szakosztálya hozzájárulásával és képviselte a vezetése alatt álló intézet sajátos kívánalmait. Az értekezleten elhangzott véleményeket és létrejött megállapodásokat az igazgató a tanári karral a március 15-én összehívott értekezleten közölte. A Rendtartás az 1927–28. iskolai évben lép életbe és sok ingadozó magyarózatnak vet véget.

15. Felszerelés. Intézetünk dologi kiadásait egészben az iskolafenntartó izr. Hitközség fedezi. Az épületet az idén alaposan kitataroztatták, egy évfolyamot új asztalokkal és lócékkal láttak el. A régi butorzatot kijavították és az egész butorzat kicserélése tervbe van véve. Az illemhelyeket teljesen átalakították.

Vegyteni laboratórium. A vegyteni laboratórium a következő készülékekkel és anyagokkal szaporodott:

Kipp-Wartha-féle készülék, 1 lit. összes részek csiszolva, teljesen felszerelve. Fecskendező palack, 1 lit. gummidugóval. Mohr-féle desztilláló-készülék vizlepárláshoz, egészen felszerelve fémrészekkel együtt a lombik tartalma 1 liter. 1 liter tömény kénsav. 1 liter salétromsav. 1 liter aether. $\frac{1}{2}$ liter ezüstnitrát-oldat. 2 kg. granulált zink. 1 liter ammonia pura liquida. 1 liter sósav. 1 liter kék lakmuszoldat. 1 iv curcuma-papiros. 1 iv kék lakmusz-papiros. 1 iv vörös lakmusz-papiros. 1 iv szűrőpapiros. 3 db. dugósüveg a vegyszerekhez. 1 liter vörös lakmuszoldat.

16. Kötelező filmelőadások. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 78.883/1925. VI. sz. rendelete a kötelező filmelőadásoknak nagy fontosságot tulajdonít, különösen a mai viszonyok között, mikor nehéz gazdasági helyzetünkben az utazás az ifjúság számára jóformán teljesen lehetetlenné vált. Azért kötelességévé teszi az igazgatóknak, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel a filmelőadásokat rendező Magyar Holland Kulturgazdasági R.-T. támogassák. Tanuló ifjúságunk 8 filmelőadáson vett részt. Az előadásokat Surányi Gyula tanár összefoglaló ismertetése előzte meg. A kereskedelmi iskolák speciális céljait, a gazdasági földrajz és az ipari termelés szemléltetését a bemutatott film, csak szűk keretben mozditották elő.

Biológiai és művészettörténelmi képek bemutatása tanulságos lehet ugyan, de a felső kereskedelmi iskola ifjúsága haszonnal csak oly filmeket szemlél, amelyek tanulmányainak illusztrálására szolgálnak.

Ipartelekek és gyárak látogatása. Azon szoros kapcsolatnál fogva, amely a kereskedelem és az ipar között fennáll, de az áruk gyártásának szemléltetése szempontjából is fontos, hogy a felső kereskedelmi iskola ifjúsága a gyáriparral megismerkedjék. E célból az egyes évfolyamok felváltva, Balog Dávid tanár vezetésével a kanizsai ipartelepeket látogatták. A gyári igazgatók előzékenysége lehetővé tette, hogy a gyárlátogatás tanulságos gyártási módszerek bemutatásával kiegészítő része legyen a technológia elméleti tanításának.

17. Hazafias és vallásos ünnepélyek. Hagyományainkhoz hiven, a hazafias és vallásos érzület ébrentartására minden megfelelő alkalmat felhasználtunk. A magyar irodalom és a történelem tanára a tantárgyukban foglalt gazdag anyaggal irányították az ifjúságot az ideális javak tiszteletbentartására. A hitoktatók a vallás tanaiban foglalt magas ethikai tartalommal hatottak az ifjúság erkölcsére. Az iskolai ünnepélyek pedig megteremtették azt a hangulatot és érzületet, amely szükséges, hogy a serdülő ifjúság az életben a nemzeti

hagyományokhoz és a haza földjéhez szeretettel ragaszkodják és a legkeményebb életküzdelemben se tántorodják el attól.

Október 6-án az Aradi Vértanúk emlékét kegyelettel ünnepeltük meg. Az emlékbeszédet Csillag Pál, a IV. évfolyam tanulója mondta.

Folyó évi november hó 21-én gyászünnepélyt rendeztünk I. Ferenc József Öfelsége elhalálzásának 10-ik évfordulóján. Az alkalmi beszédet Surányi Gyula intézeti tanár mondta és méltatta I. Ferenc Józsefnek 1867-haláláig kifejtett uralkodói működését, kifejtve azt, hogy Magyarország mily sokat köszönhet ennek a félszázados békés fejlődésnek. Az intézeti énekkar hazafias dalokat adott elő.

December 8-án intézetünk izraelita ifjusága résztvett a közép-foku iskolák zsidó vallású tanulói által rendezett Chanuka ünnepélyen, amelynek műsorát Dr. Winkler Ernő főrabbi állította össze. Intézetünkéből ezen az ünnepélyen szerepeltek: Csillag Pál és Steiner Oszkár a IV. évfolyam tanulói és Heimer Erzsébet a női szaktanfolyam növendéke. A tradícióihoz kegyelettel ragaszkodó izr. vallású közönség az intézet imaházát az utolsó helyig foglalta el.

A kormányzó úr Ofőméltósága nevenapját december 6-án hódoló tisztelettel ünnepeltük meg, hasonlóan ünnepeltük születésnapját is június 18-án.

A mohácsi gyásznap. 1927. január 6-án ünnepeltük meg a mohácsi vésznap 400 éves évfordulóját. Leróttuk a kegyeletet azon hősök emlékének, akik Mohács mezején életüket áldozták fel a hazáért. Surányi Gyula tanár méltatta a sorsdöntő fordulat vészes következményeit. Az ifjusági énekkar hazafias dalokat adott elő, alkalmi költeményeket szavaltak: Heimer Erzsébet a szaktanfolyam és Steiner Oszkár a IV. évfolyam növendéke.

Március 15-én ifjuságunk megünnepelte a szabadság ünnepét. Iskolás fogalmak szerint figyelemre méltó beszédet mondott Jakubecz István IV. évf. tanuló. Wortmann Ferenc szavalta Ábrányi Emil, Az én hitvallásom c. költeményét. Szattler Margit szavalta a Nemzeti dalt. Bory Ferenc Petőfi 15-ik március 1848-ban c. költeményét. Az ifjusági egyes énekkar Surányi Gyula tanár vezetésével alkalmi dalokat adott elő. Közönség nagy számban volt jelen.

18. Záróünnepély. A záróünnepélyen a IV. évfolyam tanulói búcsúztak el az intézettől és az igazgatótól egy iskolás házi ünnepély keretében. Az ifjuság nevében Csillag Pál, a IV. évf. tanulója mondott köszönetet a tanári karnak. Az intézet nevében az igazgató válaszolt és kifejtette nézeteit az ifju nemzedék által követelt irányokról. A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam növendékei az intézet Hősök emléktábláját koszorúval díszítették fel, mire Szattler Margit növendék elszavolta az Apotheozist.

Hősök emléknapja. A m. k. V. K. M. urnak 1913/1925. elnöki számú rendelete értelmében az intézet ifjusága május hó 29-én résztvett Nagykanizsa város tanácsának a hősök emlékére rendezett ünnepélyén. Az ifjuság, tanáraik vezetésével, a Deák-térre, az ünnepség színhelyére, vonult fel.

Trianon emléke A trianoni béke évfordulóját megelőző napon Surányi Gyula, a történelem tanára, a tanítási órák keretében megemlékezett a trianoni békekötés gyászos napjáról.

19. Tandijak. Az iskolafenntartó izr. hitközség a tandíjat a folyó iskolai évben a fokozottabb dologi kiadásokra való tekintettel 16.-vel emelte. Az évi tandíj 144.- P., felvételi díj 8.60 P., értesítői díj 1.40 P., Segítő-Egyesület tagsági díj 2.- P., tanárok háza 2.80 P., filmelőadások díja 2.24 P., sportkör díja 2.40 P. volt. A gépirók anyagpótlás címén 4.- P.-t fizettek.

20. A tanárok társadalmi munkássága és mellékfoglalkozása. Tanárainknak az életstandard fenntartásáért folytatott küzdelme nem engedi meg, hogy azok széleskörű társadalmi működést fejtsenek ki. Mégis Balog Dávid tanár a nagykanizsai keresk. Kaszinó titkára. Neufeld Simon tanár, a

Kaszinó könyvtárosa. A kereskedelmi tanonciskola tanári karában szerepelnek, Balog Dávid mint igazgató, Domány Ármin, Marosi Géza, Neufeld Simon és Surányi Gyula mint tanárok. Dr. Villányi Henrik igazgató tagja a városi képviselő-testületnek és három bizottságának, valamint az Irodalmi és Művészeti Kör választmányának. Surányi Gyula tanár, az Irodalmi és Művészeti Kör társelnöke.

21. Hivatalos tisztelgések és látogatások. Október 28-án Gyömörey György főispán öméltóságának nagykanizsai instellációja alkalmával a tanári kar bemutatta tiszteletét. Viszonzásul a főispán ur hivatalunkban október 29-én látogatást tett.

22. Gyűjtések. Intézetünk ifjúsága emberbaráti és hazafias kötelességének ismerte, hogy ne csak jótéteményeket élvezzen, hanem bajba jutott embertársain is segítsen. A Zsófia gyermekszanatórium részére 23 P 68 f gyűjtöttünk. A Vakokat Gyámolító Orsz. Egyesületnek 18 P 32 f. küldtünk. A Stefánia gyermek- és csecsemővédő egyesület helyi fiókjának egy gyűjtés maradványából 1 P 56 f. juttattunk. Az Izs. Patronázs-Egyesület javára 32.50 pengőt gyűjtöttünk. Gyorssegély címén vagyontalan tanulóink is részesültek tanulótársaik jószívűségében.

23. Adományok. A Soproni Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara a lefolyt iskolai évben is egy érettségiző szegénysorsu jó előmenetelű és kifogástalan magaviseletű tanulót 3,000.000 K segélyben részesítette. A segélynyújtás föltételeit Báder László a IV. évfolyam tanulója közelítette meg, ezért a tanári kar a segélyre őt találta érdemesnek. A Kereskedelmi és Iparkamara Elnökségének ez számottevő adományáért ez úton is hálás köszönetet mond az igazgatóság. Egyéb adományokról külön kimutásban számolunk be.

24. A Segítőegyesület. A Segítőegyesület a f. iskolai évben is pénzzel és könyvek kölcsönadásával segítette a szűkölködő ifjúságot. A jótékony egyesület jövedelme az ifjúság minden tagjától befizetett 25.000 K évi tagsági díj. Jótékony adományokkal néhány pénzügyintézet támogatja intézményünket, amelynek oly fontos hivatása van: a diáknyomor enyhítése. Az 1925/26. iskolai évben kifejtett működésről az igazgató, mint az egyesület elnöke, 1926. október 15-én a következő jelentéssel számolt be:

Tisztelt Közgyűlés!

A Segítőegyesületek hivatása a vagyontalan tanulóifjak támogatása. A szűkölködő ifju egészen biztosan nem okolható mulasztással kedvezőtlen vagyoni helyzetéért. Nekünk is feladatunk, hogy ilyen bajokat észrevegyünk és azoknak segítségére siessünk, akik erre a segélyre rászorultak. Segítőegyesületünk az elmúlt iskolai évben is kötelességének ismerte, hogy részben könyvsegéllyel, részben pénzbeli adományokkal enyhítse a diáknyomort. Egészben 2,941.000 koronával segélyeztünk néhány tanulót. A könyvtárban elhelyezett 1114 kötetből álló könyvet a tanulók majdnem teljesen igénybe vették. A Segítőegyesület pénztárába befolyt összegeken kívül néha-néha olyan összegeket is osztottunk ki, melyeket volt növendékeink látogatásuk alkalmával az igazgatónak adnak át azonnali kiosztás végett. Blich Károly volt tanítványunk, trieszti lakos, ilyen célra 540.000 koronát adományozott. Az 1894-ben érettségizettek alapítványából fennmaradó 302.000 koronát szintén kiosztottuk. De pénztárunk jövedelme mégis tulnyomóan a befizetett tagsági díjakból áll. Az a körülmény, hogy rendkívüli adományok csak nagyon elvétve folynak be, indított az igazgatóságot arra, hogy a tagsági díjat 20.000 koronáról 25.000 koronára emelje. Mivel a könyvtárunkban elhelyezett iskolai könyveknek legalább fele avult, figyelmünket a könyvtár új könyvekkel való gyarapítására irányítottuk. Míg a múlt év elején 901.000 koronát adtunk ki tankönyvekre, addig az idén 5,248.000 koronát fordítottunk új könyvek beszerzésére. Ez a nagy kiadás okozza, hogy az iskolai év elején pénzbeli segítségre nem folyósíthatunk semmit, mivel pénztárállo-

mányunk egészben 316.000 korona. Vagyonmérlegünket és pénztárforgalmunkat az évi Értesítőben tettük közzé. Ez az intézkedés felment bennünket a vagyonmérleg és pénztárszámla felolvasása alól, azt azonban szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy értékpapirjaink összevonása következtében és az 1894-ben érettségizett tanulók alapítványával vagyonunk a f. évi június hóban kimutatott 8,300.000 koronáról 14,030.400 koronára emelkedett. Elég kevés, ha meggondoljuk, hogy pengővalutában ez csak 1122 pengőt és 40 fillért tesz ki. 1913-ban vagyonunk 7651 aranykorona volt. 13 év óta tehát nemcsak, hogy vagyonunk nem gyarapodott, hanem hétszer kisebb lett, mint volt. Ez az indexszám egyuttal elszegényedésünk mutatószáma is és csak arra serkent bennünket, hogy egyesületünk inségét észrevegyük, de az áldásos intézményt elveszni ne engedjük.

Kérjük a Közgyűlést, adja meg a tisztikarnak a felmentést.

25. A Deák Ferenc Önképzőkör. Önképzőkörünknek feladata, hogy a gyakorlati élettel kapcsolatban lévő közgazdasági tudományt is művelje, nem lehet tehát egyetlen célja a költészet és költői műfajok kultusza és a szavalóművészet gyakorlása. 1893. óta áll fenn a „Deák Ferenc“ Önképzőkör és 33 éves fennállása óta, a nemes szellemi verseny iskolája volt. Alosztályai a Körnek nincsenek, de észrevehetően három irányban nyilatkozik meg benne az ifjak szellemi tehetsége. Előszeretettel művelik a magyar irodalmat, de nem tartózkodnak természettudományi és közgazdasági kérdések fejtegetésétől sem. A hazafias ünnepek műsorához ők szolgáltatják a szereplőket. Jutalomdíjak nem állnak rendelkezésünkre. A kört Domány Ármin tanár vezeti.

A Kör ifj. elnöke: Csillag Pál, a IV. évfolyam tanulója volt, alelnöke: Dénez Imre, a III. évfolyam tanulója, titkára: Báder László, a IV. évfolyam tanulója, másodtitkára: Pauk László, a III. évfolyam tanulója, könyvtárosa: Szerb Jenő, a IV. évfolyam tanulója, segédkönyvtárosai: Mosonyi Sándor és Scheiber Jenő, a IV. évfolyam tanulói.

A f. iskolai évben a Kör 7 rendezés és 3 diszközgyűlést tartott. 8 közgazdasági és 3 irodalmi dolgozatot tárgyalt. E munkálkodást szabadelőadások és szavalatok egészítették ki. Ünnepeket rendeztek: október 6-án, I. Ferencz József király emlékére, március 15-én és Vasvári Pál születésének 100. évfordulója alkalmából.

26. Testnevelés. A testnevelés ma már a középfokú iskolákban két észlelhető részre oszlik: tornára és sportra. A szertornát csak kis mértékben gyakorolhattuk, mivel saját tornatermünk nincs és csak az állami polgári iskola vendégszeretetének köszönhetjük, hogy ifjúságunkat a szertornában is kiképezhettük. Annál több gondot fordítottunk a szabadgyakorlatokra és a sportra. A sport- és atlétika gyakorlására a «Zrínyi» egyesület sportpályáját használhattuk fel. A testnevelés kiegészítő része voltak az egészségügyi előadások, amelyeket Dr. Szabó István tiszti orvos, az iskola orvosa tartott. Az ifjúság főleg a sport szabad élvezetében leli gyönyörét. Kevésbé kedveli azonban a szertornát és a rendgyakorlatokat. Cserkészcsapatot nem szerveztünk, mivel a megszervezése sokféle nehézségben ütközött. A testnevelés összes ágait Niessner Vilmos testnevelési tanár vezette. A Sportkör alakuló közgyűlését 1926. szeptember 16-án tartotta, amely alkalommal megalakult a választmány és a tisztikar Ifj. elnöknek Báder Lászlót, a IV. évf. tanulóját, titkárnak Pauk Lászlót a III. évf. tanulóját, pénztárosnak Szerb Jenőt, a IV. évf. tanulóját választották meg. A pénztárt azonban Abádi Imre tanár kezelte, aki kiadásokat az igazgató ellenjegyzésével teljesített. Football intéző lett Kluger Imre, szertáros Waldmann Ernő, football bíró Nagy Béla, súly és diszkosztréner Bazsó József, futó és ugrótréner Jakubetz István.

A Sportkör válogatott footbalcsapatai két ízben rendeztek iskolaközi háziversenyt. Október 8-án a csurgói gimnázium és május elsején a szombathelyi kereskedelmi iskola válogatott footbalcsapata mérkőzött a mieinkkel.

Mindkét alkalommal vendégeink maradtak győzők. A sportmérkőzést és disztornát május 26-án akartuk rendezni, de a kedvezőtlen időjárás miatt a nyilvános ünnepély elmaradt. Helyette háziversenyen mutattuk be az atlétikai gyakorlatokat. A következő mutatványok szerepeltek: 100 m.-s síkfutás, 200 m.-s síkfutás, diszkoszvetés, súlydobás, távolugrás, magasugrás, gerelydobás, 400 és 800 m.-s síkfutás. A győzteseket érmekkel tüntettük ki.

27. Énekkar. Az énekkar az idén is Surányi Gyula tanár vezetésével működött. Tagjait a fuiskolából és a Női Ker. Szaktanfolyamból válogattuk ki. Ez a vegyeskar minden héten 2 órában gyakorolta az éneket. Minden hazafias alkalommal közreműködött. A közönség mindenkor rokonszenvvel kísérte ifju énekeseink működését.

28. Iskolatársak találkozója. Volt növendékeink intézetünk fennállása óta szeretettel ragaszkodnak ahhoz a hagyományhoz, hogy pünkösdi napján 10–20 vagy 30 év múltán gyűlésre összejönnek az intézetben, ahol elméleti kiképzéseket nyerték. Itt ujjítják fel ifjúkori élményeiket. Itt ujulnak meg régi barátságuk kötelékei, itt határozzák el és hajtják végre azokat a segélyakciókat, amelyek eddig is számottevő összegeket eredményeztek. Innen távoznak kedves emlékekkel, felrisszülve az iskola levegőjében. Az iskolában eltöltött évek a romantika és a szentimentalizmus évei, azért emlékszik vissza szívesen ezekre a meglett férfit is. Az iskolai találkozók nem pusztán hagyományokban, hanem egyuttal a szivekben is gyökereznek.

A háboruban és az azt követő válságos években az egykori tanulóink találkozója szünetelt. De 1921-től kezdve nagy lendülettel indult meg a találkozások sorozata. Eleinte egy-két évfolyam kívánta viszontlátni kedves emlékü iskoláját, ma már sokszor négy évfolyam is eljön hozzánk tisztelegni és régi barátságokat egymásközt megújítani. Ilyenkor összetalálkoznak kormányfőtanácsosok, bankigazgatók, szerény állásu banktisztviselőkkel. Elmosódnak a társadalmi különbségek és zavartalan egyetértésben ünneplik meg kicsinyek és nagyok eltűnt ifjuságukat.

Az 1897-ben az érettségi vizsgálatot tett diákok közül megjelent 18. Névsoruk a következő: Ádám Róbert, nagykereskedő, Nagykanizsa, Braun Lajos, vállalati igazgató, Koprivnica, Deák Vilmos, bornagykereskedő, Wien, Deutsch József, D. S. A., felügyelő, Budapest, Dorner Pál, kereskedő, Barcs, Fuchs Sándor, fakitermelő, Pécs, Gellért Arnold, a Wiener Bankverein igazgatója, Budapest, Grosz Kálmán, kereskedő, Budapest, Guth Zsigmond, D. S. A. felügyelő, Budapest, Krausz Zsigmond, malomigazgató, Oszjek, Leitner Ernő, gabonakereskedő, Nagykanizsa, Lukács László, bankár, Budapest, Marton Aladár, postafelügyelő, Budapest, Menczer Rezső, fonógyárigazgató, Budapest, Strém Ottó, földbirtokos, Hahót, Sugár Samu, bankár, Budapest, Szántó Géza, postafelügyelő, Budapest, Steinitz Ede, magántisztviselő, Budapest.

A megjelentek felhasználták az ünnepélyes alkalmat, hogy jelentékeny összegekkel segítsék szükölködő volt iskolatársaikat és hozzájárulhassanak az intézet felszerelésének gyarapításához. Az 1917-ben érettségizett 30 növendék közül megjelent 19: Aczél József, ügynök, Nagykanizsa, Blumenschein Ferenc, pénztári igazgató, Csurgó, Fehér József, gabonakereskedő, Szigetvár, Gyümölcs Jenő, kereskedelmi hajózási tengerészkapitány, Fiume, Hacker Ernő, fakereskedő, Arad, Hám László, magántisztviselő, Nagykanizsa, Hirschler Andor, magántisztviselő, Nagykanizsa, Hirschler Béla, magántisztviselő, Nagykanizsa, Holczer Zsigmond, malomtulajdonos, Somogyásmon, Kasztl Árpád, banktisztviselő, Nagykanizsa, Kürschner István, magántisztviselő, Budapest, Meissner Károly, D. S. A. forgalmi főtitest, Nagykanizsa, Muth Ernő, cégvezető, Budapest, Sommer Emil, magántisztviselő, Budafok, Vágó Endre, droguista, Nagykanizsa, Vajda Zsigmond, vaskereskedő, Nagykanizsa, Viola Kálmán, állampénztári főtitestviselő, Székesfehérvár,

A volt diákokat Dr. Villányi Henrik igazgató az intézet disztermében a meghívott közönség jelenlétében üdvözölte. Az egyes évfolyamok nevében Ádám Róbert, Hám László és Vágó Endre hálával és kegyelettel emlékeztek meg tanáraikról, az intézetről és elhunyt iskolatársaikról. Az intézet «hősök emléktábláját» megkoszorúzták, hasonlóképen a temetőben domboruló sírokat is,

Sugár Soma budapesti banktulajdonos pedig az idén érettségiző szűkölködő tanulóknak 300 pengőt adományozott.

29. Érettségi vizsgálat június hóban. A tanulmányaikat érettségi vizsgálattal befejező tanulók írásbeli vizsgálatait főigazgató engedéllyel május 30–31. és június 1., 2. és 3-án, szóbeli vizsgálatait június 20., 21. és 22. napjain tartottuk meg.

Az érettségi vizsgálat vezetésével a V. k. m. ur, a kereskedelmi miniszter urral egyetértően dr. Gáspár Elek, ipariskolai igazgatót bízta meg.

A IV. évfolyam 40 tanulóiból a teljes vizsgáló bizottság 36-ot bocsátott szóbeli vizsgálatra.

Jelesen felelt meg: **László József, Mosonyi Sándor, Szerb Jenő.**

Jól felelt meg: **Ács József, Báder László, Csillag Pál, Jakubecz István, Liebling Ferenc, Nagy Béla, Ródenfeld József, Spiegel László, Steiner Oszkár, Török Boldizsár, Weisz Lajos.**

Megfelelt: **Bazsó József, Bory Ferenc, Deák Jenő, Fenyvesi Imre, Fülöp Antal, Günser Pál, Horváth Károly, Káhn Lajos, Kluger Imre, Kosztelicz László, König Sándor, Matolcsy József, Németh Lóránt, Nyerky László, Récsei István, Schey Károly, Scheiber Jenő, Stéfely József, Szabó Béla, Szántó József, Wilde Endre, Zakar Tibor.**

30. Magánvizsgálatok június hóban. Június havi terminusra magánvizsgálati engedélyt kaptak: Horváth Pál, Onody József és Pollák Mihály az első évfolyam tárgyaiból, Bernáth Lajos a harmadik évfolyam tárgyaiból és Fogassy Elemér a negyedik évfolyam tárgyaiból.

31. Az iskolai év befejezése. Az iskolai évet a Rendtartás értelmében június 25-én fejeztük be; június 24-én tartottuk a zárértekezletet és június 29-én osztottuk ki a bizonyítványokat és Értesítőket.

A tanári kar az 1926—27. iskolai évben.

A) RENDES TANÁROK:

1. **Dr. Villányi Henrik**, igazgató, felső kereskedelmi iskolákra képesített tanár, városi képviselő, a kereskedelmi szakiskolai tanárok országos egyesületének választmányi tagja, a Segítő-Egyesület elnöke, könyvtárának és az Önképzőkör pénztárának kezelője. Működésének évei 43, ez intézetnél 36.
2. **Balog Dávid**, felső kereskedelmi iskolákra képesített tanár, szk. főhadnagy. A vegytan-áruismereti szertár, valamint a tanári könyvtár őre. Működik ez intézetnél 23 év óta.
3. **Domány Ármin**, középiskolákra képesített tanár, az ifjusági könyvtár őre, az Önképzőkör vezetője. Működésének évei 30, ez intézetnél 28.
4. **Marosi Géza**, felső kereskedelmi iskolákra képesített tanár, a Segítő Egyesület pénztárosa. Működésének évei 10, ez intézetnél 5.
5. **Neufeld Simon**, középiskolákra képesített tanár, a tanári értekezlet jegyzője. Működésének évei ez intézetnél 6.

B) MEGBIZOTT TANÁROK:

1. **Abádi Imre**, képesített felső kereskedelmi iskolai tanár, volt tanintézettulajdonos. A Sportkör pénztárosa. Működik ez intézetnél 2 év óta.
2. **Krámer Lajos**, polgári iskolákra képesített elemi iskolai tanító. Okl. gyorsíró. Működik ez intézetnél 11 év óta.
3. **Niessner Viktor**, a katonai főreáliskolában a testnevelés volt tanára. A Sportkör vezető tanára. Működésének évei ez intézetnél 6.
4. **Péterffy Mária**, városi kezelő-tisztviselő. Működik ez intézetnél 5 év óta.
5. **Dr. Rosenberg Mór**, köz- és váltóügyvéd. Működik ez intézetnél 34 év óta.
6. **Surányi Gyula**, középiskolákra képesített tanár, az énekkar vezetője. Működésének évei 26, ez intézetnél 4.
7. **Dr. Szabó István**, iskolaorvos, kép. tisztiorvos, a Kerületi Munkásbiztosító Pénztár rendelő orvosa. Működik ez intézetnél 3 év óta.

C) HITOKTATÓK:

1. **Ardai Simon**, az izr. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 4 év óta.
2. **Gazdag Ferenc**, világi pap, püspöki megbizott, a róm. kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 5 év óta.
3. **Horváth Olivér**, ág. ev. lelkész, az ág. ev. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 7 év óta.
4. **Kádár Lajos**, ref. lelkész, a ref. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 18 év óta.
5. **Dr. Winkler Ernő**, főrabbi, hitoktató. Működik ez intézetnél 7 év óta.

* * *

Házmester és iskolaszolga **Francsics Zsigmond**. Működik ez intézetnél 29 év óta.

A tantárgyak felosztása a tanárok közt az 1926/27. évben

A TANÁR NEVE	TANTÁRGYAK	Evfolyam				Összesen	
		I.	II.	III.	IV.		
1. Dr. VILLÁNYI HENRIK	Francia nyelv Német nyelv	3			3	3	6
2. ABÁDI IMRE	Könyvvitel		3	3		6	
	Lev. és keresk. ism.	2	2	2		6	
	Gyakorló iroda				4	4	
	Német	3				3	
	Francia	3				3	22
3. BALOG DÁVID	Földrajz	2	2	2	2	8	
	Aruismeret	2	2	2	2	8	
	Számtan	3				3	19
4. DOMÁNY ÁRMIN	Magyar	3	3	3	3	12	
	Német	3	3			6	18
5. KRÁMER LAJOS	Gyorsírás	2	1			3	3
6. MAROSI GÉZA	Mennyiségtan	2	2	2	2	8	
	Fizika	2	2			4	
	Keresk. számtan		3	2	3	8	20
7. NEUFELD SIMON	Német		3	3	3	9	
	Francia		3	4	4	11	20
8. NIESSNER VIKTOR	Torna	2	2	2	2	8	8
9. PETERFY MARIA	Gépirás	2	2		1	5	5
10. Dr. ROSENBERG MÓR	Jogi ismeretek			2	2	4	
	Közgazdaságtan			2	2	4	8
11. SURÁNYI GYULA	Történelem	2	2	2	2	8	
	Szépírás	2				2	
	Ének					2	12
12. Dr. SZABÓ ISTVÁN	Egészségtan havi					4	4
13. ARDAI SIMON	Hittan izr.	2	2	2		6	6
14. GAZDAG FERENC	Hittan róm. kath.	2	2	2	2	8	8
15. HORVÁTH OLIVÉR	Hittan ág. ev.					2	2
16. KÁDÁR LAJOS	Hittan ref.					2	2
17. Dr. WINKLER ERNŐ	Hittan izr.				2	2	2

A Négyévfolyamu Felső Kereskedelmi Iskola
tárgyai és heti óraszámuk az 1926–27. iskolai évben.

Sorsz.	T a n t á r g y	A heti órák száma				
		I.	II.	III.	IV.	Össze- ben
		é v f o l y a m				
1	Hit- és erkölcstan	2	2	2	2	8
2	Magyar fogalmazás és irodalom	3	3	3	3	12
3	Történelem	2	2	2	2	8
4	Jogi ismeretek	—	—	2	2	4
5	Közgazdasági ismeretek	—	—	2	2	4
6	Földrajz	2	2	2	2	8
7	Árúismeret	2	2	2	2	8
8	Természettan	2	2	—	—	4
9	Mennyiség és politikai számtan	2	2	2	2	8
10	Kereskedelmi számtan	3	3	2	3	11
11	Könyvvitel... ..	—	3	3	—	6
12	Magyar levelezés	—	—	2	—	2
13	Kereskedelmi alapismeretek	2	2	—	—	4
14	Gyakorló iroda... ..	—	—	—	4	4
15	Első idegen nyelv és levelezés (német)	3	3	3	3	12
16	Második idegen nyelv és levelezés (francia)	3	3	4	3	14
17	Gyorsírás	2	1	—	—	3
18	Testnevelés (testgyakorlás és egészségtan)... ..	2	2	2	2	8
	Mindössze	30	32	33	33	128
	N e m k ö t e l e z ő t á r g y a k					
19	Gépirás	2	2	—	1	5
20	Ének					2

A Nagykanizsai Négyévfolyamu Fiú Felső Kereskedelmi Iskola tanulóinak névsora az 1926—27-ik iskolai évben.

I. évfolyam.

Évfolyamfőnök: Balog Dávid.

<p>Barta Sándor Nagykanizsa Baumgarten Imre „ Borza József „ Blaskó József Somogyszentmiklós 5 Bőhm Ignác Nagykanizsa Brand Sándor „ Czotter András Szepetnek Gál Tibor Nagykanizsa Gottreich Tibor „ 10 Gráf Gyula „ Grosz István Balatonboglár Hardi Gyula Nagykanizsa Heim György kim. „ Jerzsa József „ 15 Kertész István „ Kugler Imre „ Kőszegi István „ Kurucz József lháros, Somogym. Lusztig István Nagykanizsa 20 Lyubics Aladár „ Martinek István „ Mujdricza József „ Nagy László „</p>	<p>Neufeld Ferenc Nagykanizsa 25 Perlsz Pál „ Pécsek János Nagyfakos Som. m. Pruczer Ferenc Dombóvár Tolna Porogi János Murakeresztur Pöcsét Lajos Légrád, Zala m. 30 Rausz József Nagykanizsa Ráczy Károly „ Ritser Zoltán „ Schultz Károly „ Simon László „ 35 Siftár József „ Szieger Ottó „ Tadler József „ Taschner Ferenc „ Tóth Béla „ 40 Tóth Pál Balatonberény Somogy Török Gyula Nagykanizsa Ungár Rezső Szombathely Varga Lajos Nagykanizsa Vastag Béla kim. „ 45 Weisz Iván „ Wolf Ernő „</p>
---	---

Magántanulók: Horváth Pál, műszaki gépész. Ónody József, pénzügyőri szemlélsz. Pollák Mihály, kereskedelmi alkalmazott.

Takács László, kereskedő visszalépett.

II. évfolyam.

Évfolyamfőnök: Domány Ármin.

<p>Adlovits Sándor kim. Nagykanizsa Beck László Nagyatád Somogym. Berger Andor Nagykanizsa Berger József Tolna, Tolnam. 5 Béres Gyula Nagykanizsa Bíró György „ Böjtös István ism. Peterdi-pusztá Donászi Ferenc Csesztreg Zalam. Fleischner Zoltán Balatonboglár 10 Fliszár Ferenc Nagykanizsa Fülöp Lajos Babócsa Somogym. Gasparik István ism. Nagykanizsa Gonda Illés „ Gömbös László Marcali Somogy 15 Göndör Ottó Nagykanizsa Halmos István „ Hodics Ferenc „</p>	<p>Horváth József Nagykanizsa Horváth Lajos „ 20 Kiss István ism. „ Krausz György Babócsa Somogy Lehoczky Géza Nagykanizsa Manecsek István „ Nováczki Ferenc „ 25 Oparnica József „ Plander László „ Polczér Antal „ Policzer László Marcali Somogym. Ress Ottó Nagykanizsa 30 Ritter Ferenc „ Rosenberg László Nagybjom Ruprecht Gyula Nagykanizsa Skopál László Gelse Zalam. Stolczér Emil Nagykanizsa</p>
---	--

35 Szálinger Lajos	Nagykanizsa	Vass József	Nagykanizsa
Szélig Lajos	"	40 Vastag István kim.	"
Szollár József	Somogyszentmiklós	Vukics József	Nagyatád Somogy
Szücs János	Komárom Zalam.		

III. évfolyam.

Évfolyamfőnök: Marosi Géza.

Adlovits Ferenc	Nagykanizsa	Lőwinger Imre	Balatonfüred
Baumgarten Miklós kim.	"	Mayer Frigyes	Nagykanizsa
Bencze György	"	Nagy Sándor	"
Breiner Pál	Zákány Somogym.	Osvald Imre	"
5 Dénes Imre	Marcali Somogym.	20 Pauk László	Tapolca Zalam.
Fleischner István	Balatonboglár	Paulini Béla	Felsőrajk Zalam.
Gallag János	Nagykanizsa	Römer Andor	Kocsola Tolnam.
Hamburger József kim.	Nagyatád	Römer Sándor	" "
Hamburger László	"	Szabó István	Nagykanizsa
10 Herczfeld György	Celldömök Vas	25 Székely Sándor	"
Király Győző	Nagykanizsa	Szirtes István	"
Kiss Lajos	"	Ujj István	"
Kolin István	Siklós Baranyam.	Waldmann Ernő	"
Landler István	Tapsony Somogym.	Weisz Miklós	"
15 Lőrincz György kim.	Nagykanizsa	30 Wortmann Ferenc	"

Magántanuló: Bernáth Lajos, magántisztviselő.

IV. évfolyam.

Évfolyamfőnök: Neufeld Simon.

Ács József	Nagykanizsa	Matolcsy József	Nagykanizsa
Bazsó József	"	Mosonyi Sándor	Keszthely
Báder László	"	Nagy Béla	Nagykanizsa
Bory Ferenc	"	Németh Lóránt	"
5 Csillag Pál	Budapest	25 Nyerki László	Bagola-Sánc Som.
Deák Jenő	Nagykanizsa	Récei István	Nagykanizsa
Fenyvesi Imre	"	Ródenfeld József	Barcs Somogym.
Fülöp Antal	Komárom	Scheiber Jenő	Nagykanizsa
Ginzer Pál	Nagykanizsa	Schey Károly	Siófok
10 Hirschl József	Letenye Zalam.	30 Spiegel László	Nagykanizsa
Horváth Károly	Nagykanizsa	Stéfely József	Ormánd-pusztá
Jakubecz István	"	Steiner Oszkár	Nagykanizsa
Káhn Lajos	"	Szabó Béla	"
Kárpáti Ferenc	"	Szántó József	"
15 Kluger Imre	"	33 Szerb Jenő	"
Kosztelitz László	"	Török Boldizsár	"
Kovács Menyhért	Bocskai Zalam.	Weisz Lajos	Tapolca
König Sándor	Nagykanizsa	Weisz Pál	"
László József	Csurgó Somogym.	Wilde Endre	Nagykanizsa
20 Liebling Ferenc	Barcs	40 Zakar Tibor	Temesvár

Magántanuló: Fogassy Elemér, m. kir. honvéd.

Az 1926—27. iskolai év statisztikai kimutatása.

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	I.	II.	III.	IV.	Összesen
		é v f o l y a m				
Tanulók létszáma	Beiratott	46	41	30	40	157
	Kimaradt	2	2	2	—	6
	Létszám a tanév végén	44	39	28	40	151
Életkora	Az évvégén maradt tanulók közül 1926. szeptember végén volt:					
	13 éves	—	—	—	—	—
	14 "	16	—	—	—	16
	15 "	13	16	4	—	33
	16 "	10	10	14	1	35
	17 "	4	8	6	17	35
	18 "	1	11	3	13	28
	19 "	—	—	—	5	5
	20 "	—	—	—	2	2
	21 "	—	—	—	2	2
22 "	—	—	1	—	1	
Vallása	Izraelita	12	12	18	19	61
	Római katolikus	25	26	8	18	77
	Ág. evangélikus	5	—	2	1	8
	Ág. református	2	1	—	2	5
Anyanyelve	Magyar	44	39	28	40	151
	Német	—	—	—	—	—
	Horvát	—	—	—	—	—
	Tót	—	—	—	—	—
Nyelvismerete	Magyar	41	38	25	37	141
	Magyar-német	1	—	3	2	6
	Magyar-horvát	2	1	—	1	4
	Magyar-német-horvát	—	—	—	—	—
Felvétel alapján	Ismétlő saját intézetbeli	1	3	—	—	4
	Ismétlő idegen intézetbeli	—	—	—	—	—
	Polgári iskola IV. osztály	37	—	—	—	37
	Gimnázium IV. osztály	6	—	—	—	6
	Reálskola IV. osztály	—	—	—	—	—
	Felső kereskedelmi iskola I. évfolyam	—	36	—	—	36
" " " II. "	—	—	28	—	28	
" " " III. "	—	—	—	40	40	
A szülő vagy gyám lakhelye	Nagykanizsai	34	25	16	27	102
	Más zalamegyei	2	3	3	6	14
	Somogy megyei	5	10	5	4	24
	Baranyamegyei	—	—	1	—	1
	Vas megyei	1	1	1	—	3
	Veszprém megyei	—	—	—	1	1
	Tolnamegyei	1	—	2	—	3
	Sopron megyei	—	—	—	—	—
	Pest-Pilisolt-Kiskunvármegye	—	—	—	1	1
	Románia	—	—	—	1	1
Varasd	1	—	—	—	1	
A szülő vagy gyám polgári foglalkozása	Nagybirtokos, nagybérlo	—	1	—	—	1
	Középbirtokos és bérlő	1	—	—	—	1
	Kisbirtokos, kisbérlo	2	—	—	1	3
	Kisbirtokos-napszamos	—	—	—	—	—
	Gazdasági tisztviselő	—	—	—	1	1
	Földmívelési munkás, napszamos	—	—	—	—	—
	Árva	—	1	1	—	2
	Nagyiparos	—	—	1	1	2
	Kisiparos	5	11	4	5	25
	Ipari vagy bányászati tisztviselő	1	—	1	2	4
	Nagykereskedő	—	—	1	1	2
	Kiskereskedő	6	5	5	11	27
	Kereskedelmi vagy közlekedési tisztv.	8	—	3	6	17
Egyéb keresk. v. közlek. segédszem.	—	9	1	—	10	

Írásbeli érettségi vizsgálatok 1927. június hóban.

Az érettségi vizsgálatok írásbeli részét a kir. főigazgatóság 996/1927. számú endélyével május 30. és 31-én és június 1., 2. és 3. napján tartottuk meg. A felterjesztett tételekből a következők voltak kidolgozandók:

Magyar fogalmazás.

1. Hazánk elszigeteltségének hatása iparunk fejlődésére.
Jeles 5, jó 12, elégséges 19.

A német nyelvből.

2. Die Textilindustrie Ungarns.
Jeles 2, jó 8, elégséges 23, elégtelen 3.

A német kereskedelmi levelezésből.

Jemnitz Albert Budapest f. évi május 1-én felajánlja Lucius & Brüning vegyszergyárosoknak Höchst (Németország) szolgálatait vegyszerárak bizományi eladására. Feltételek: 3% jutalék, az összes költségek felszámítása, $\frac{1}{2}\%$ jótállódíj, folyó számlán 5% pro és kontra. Intézkedhetnek a konszignált érték $\frac{2}{3}$ -a erejéig.

2. Lucius & Brüning S/V. felelnek Jemnitz Albertnek. Ajánlközását és feltételeit elfogadják. Küldenek vasuton bizományi eladásra 1 láda gyógyárut 80 kg. súlyban. A számla értéke 3500 M. Az árt minden hó 15-én fogják limitálni.

Jeles 6, jó 8, elégséges 20, elégtelen 2.

Francia ker. levelezésből.

1 Vágó Imre, Nagykanizsa, 1927. április 18-án árjegyzék alapján megrendeli Jules d' Orsaytól, Paris, a mellékelt megrendelő lapon felsorolt különböző illatszereket és jelzi, hogy fedezetül átutalt a P. M. K. B. utján 1800 frankot.

2. Paris 22-én elismeri a megrendelést és küldi az árut 2 postacsomagban. Mellékeli a számlát 1934 fr-ról. Az átutalt 1800 frk a Crédit Lyonnais utján megkapta, kéri a maradék kiegyenlítését.

Jeles 4, jó 15, elégséges 17.

A kereskedelmi levelezésből.

1. Török és Henduska, Budapest, május 10-én felszólítja Zerkovicz Sándor nagykanizsai borkereskedő céget, hogy lépjen velük à meta összeköttetésbe a Balaton vidékén vásárolandó és Budapesten eladandó 600 hl. balatonmenti borra. A beszerző ár P 1'40-nél magasabb nem lehet A vételár feléig intézkedhetnek rájuk.

2. Zerkovicz Sándor május 14-én értesíti a budapesti céget, hogy az ajánlatot elfogadta és már vett is a cimükre 593 hl. bort à 1'40 pr. l; költsége a feladásnál 450 pengő. Egyben tudatja a budapesti céggel, hogy intézkedett rájuk 40000 pengős, két hó múlva lejáró váltót a Budapesti Hitelbank rendelkezése.

3. Török és Henduska 16-án visszaküldik Zerkovicz Sándornak az elfogadott váltót.

4. Május 20-án Török és Henduska értesítik a nagykanizsai céget, hogy a feles árut megkapták, költségük az átvételnél P 235.

Megirandók a levelek a könyvelési tételek figyelembe vételével, valamint kiállítandó a B. levélhez csatolt váltó.

Jeles 2, jó 15, elégséges 16, elégtelen 3.

Kereskedelmi számtan.

A Nagykanizsai Bankegyesület a következő ügyleteket bonyolítja le a Harvatska Banka Zsapel megbízásából és számlájára:

Április -én Egyenleg H. javára III/31 620 P, 3-án javára és 4275 dinárt à 10.05 fa per III/28, melyet a Barsi Népbank a Dioničarsko fatelep részére hajtott be. 4-én terhére à 327 P-t, március 17-iki lejáratl, melyet a Pécsi takarékszó Dioničarsko részére be nem váltott váltóért fizetett ki. 8-áu Nagy Testvérek 5286 dináros számlájkát Dioničarsko javára lefizetett à 10.07, 10-én kifizet számlájukra a gr. Batthányi uradalomnak a Dioničarsko megbízásából 3745 P-t. 15. Elszámolást küld 1000 db Slavóniáról à 2.58, Nasiciról à 221 Va per IV/26 vétel és 50 db Ofa Zürichi à 103.50, Va per IV/26 eladásáról. 20-án átutal Wiennek 3272 S-t à 80.65 2% és 3 költség 22-én kifizeti a Nemzeti Banknál H 5620 P-s váltójukat. 27-én Visszleszámítja váltójukat. E Dioničarsko lej $\frac{1}{10}$ 10 $\frac{1}{2}$ à 10.07. 30-án. Elszámolnak A/7, $\frac{1}{9}$ % forgalmi jutalék, $\frac{1}{4}$ % folyósítási jutalék a tartozik oldal legnagyobb összege után, 3 P kiegyenlítéssel költség. Retográd folyószámla.

Jeles 4, jó 14, elégséges 18.

Írásbeli érettségi tétel a könyvitelből.

1927. június 1-én részvénytársaság alakul 1000 db. részvényjegyzésével à 200 P. A részvényesek befizetnek 60%-ot.

Június 2. Berendezés vétele 800 pengő; üzleti felszerelésért fizettünk 120 pengőt.

Június 3. Alapító költség címén kifizettünk 400 pengőt, az üzlethelyiség egy negyedévi bére fejében 192 pengőt.

Június 6. A részvényesek befizettek 40%-ot.

Június 8. Bizományi eladásra érkezik Carducci és Társától, Fiume 500 kg. Orange Pecco-tea, limto P 9'50 pr. kg., 3 óra vagy 1% sconto, 4% jutalék, 1% állási díj. Fizettünk vám és egyéb átvételi költségek címén P 160.

Június 10. Veszünk készpénzen 1000 kg. Rio-kávét à 440 pr. kg.

Június 14. Carducci és Társa intézvényez ránk pr. hó 2500 pengőt.

Június 18. Eladunk Nagy Gergelynek, Éger, 3 havi elfogadványa ellenében 400 kg. Orange Pecco-teát à 9'60 pr. kg., az eladó számlában felszámítjuk a forgalmi adót is (2%).

Június 20. Eladunk Kalmár Józsefnek, Hatvan, 600 kg. Rio-kávét à 460; felét kifizeti készpénzben, a másik felét 3 havi hitelre adjuk.

Június 27. Carducci és Társa követelését kiegyenlítjük.

Június 28. Elszámoljuk a forgalmi adót és befizetjük.

Június 30. Kisebb költségek a hó folyamán P 165 50.

Elkészítendő a havi zárlat; az áru beszerző áron számolandó el, a berendezésből 1% leírás; előre fizetett üzleti bér 2 óra, az alapítási költség $\frac{1}{3}$ része veszteség; az üzletesemények két alapkönyvben könyvelendők el.

Jeles 9, jó 9, elégséges 17, elégtelen 1.

Az ifjusági Segítő Egyesület Pénztárforgalma az 1926/27. iskolai évben.

Bevétel

Kiadás

	Pengő	f		Pengő	f.
Egyenleg a mult évről ---	18	53	1. Könyvbeszerzés		
1. 159 tanuló tagdíja á 2:---	318	---	Atheneum R.-T. ... 196:80		
2. Adományok			Franklin R.-T. ... 124 80		
a) Néptakarék 1926. VI. 23. ---	40.---		könyvkötő --- 97 60	419	20
b) Nagykanizsai Takarékszövetkezet 1927. III. 1. ---	48. --		2. Segélyezés		
c) Gazdasági Takarékszövetkezet 1927. III. 30. ---	20.---		9 érettségizőnek --- 144:---		
d) Néptakarék 1927. IV. 7. ---	50.---		alapítványi kamat --- 67:60	211	60
e) Mosonyi Sándor IV. o t. ---	24.---		3. Egyebek		
3. Szelvények, jogok és részvény eladás			postai bérmentesítés,		
a) Gazd. Tak. szelv. 1926. VII. 21. ---	22.40		iktatókönyv --- 2 60	2	60
b) Bankkegyesület szelv. 1926. VII. 21. ---	5 28		Egyenleg --- 7:35	7	35
c) Nemzeti Bank szelv. 1927. II. 25. ---	24.---				
d) Nagykanizsai Takarékszövetkezet szelvény 1927. III. 1. ---	7.50				
e) Bankkegyesület szelv. 1927. III. 10. ---	6 --				
f) Gazdasági Tak. szelv. 1927. III. 21. ---	28.---				
g) Bankkegyesület részv. jog ---	2 --				
h) Gazd. Tak. részv. jog ---	8. --				
i) Bankkegyesület részv. jog eladás ---	5.60	108 78			
4. Könyvek használatáért ---	10	40			
5. Kamatért ---	3	04			
	640	75		640	75

Nagykanizsa, 1927. június 8.

Dr. Villányi Henrik s. k.
igazgató.Marosi Géza s. k.
pénztáros.

Az ifjusági Segítő Egyesület vagyona az 1926/27. év végén.

	Pengő	f.	Pengő	f.
1. Készpénz				
a) betétkönyvben	7	35		
b) hitközségnél		30	7	65
2. Értékpapír				
a) Nagykanizsai Bankegyesület Délzalai Takarékpénztár részv.				
Bun alap $\frac{1}{5}$ drb.				
dr. Villányi " $\frac{1}{5}$ "				
Balog " $\frac{2}{5}$ "				
Domány " $\frac{1}{5}$ " = 1 drb. á 72	72	—		
b) Zalamegyei Gazdasági takaréék részv.				
dr. Villányi alap $\frac{37}{20}$ drb.				
Bun " $\frac{6}{20}$ "				
Balog " $\frac{5}{20}$ "				
Markovics " $\frac{5}{20}$ "				
Domány " $\frac{9}{20}$ "				
Neufeld " $\frac{1}{20}$ "				
Kaufmann " $\frac{17}{20}$ " á 70 — = 4 drb.	280	—		
c) Nagykanizsai Takaréék részv.				
Segítő Egylet 2 drb. á 100.—	200	—		
d) 1894-ben érettségizettek alapja 2 drb. Nemzeti Bank részv.				
á 200.—	400	—	952	—
3. Tankönyvek				
értéke a mult évben	151	87		
uj beszerzés és könyvkötés	419	20		
	571	07		
avulás 20 ⁰ / ₀	114	07	457	—
4. Felszerelés			21	35
Összesen			1.508	—

Nagykanizsa, 1927. június 8.

Dr. Villányi Henrik s. k.
igazgató.Marosi Géza s. k.
pénztáros.

A Nagykanizsai Felsőkereskedelmi Iskola Sportkörének Pénztárkönyve

1926	Bevétel :	K	f
Október 1. Egyenleg		9.325.200	—
Okt. 1—dec. 31. Tőkésített kamat		210.000	—
		9 535.200	—
1927			
Január 1. Egyenleg elővezetése pengőben		599	47
Május 31. A tornavizsga bevétele		15	50
		614	97
Junius 15. Egyenleg elővezetése		285	06
1926			
Kiadás :			
Szept. 30—dec. 31. Javításokra és mosodai költségekre		420.000	—
Okt. 1—dec. 1. Niessner Viktor külön díjazására		560.000	—
Szept.—dec. 31. Felszerelésekre		460.800	—
Okt.—dec. 31. Könyvekre, lapokra		120.000	—
Október Kiutalás a Kisosz részére		471.000	—
Okt. 1—dec. 31. Kisebb költségekre		10.000	—
December 31. Egyenleg		7.493.400	—
		9.535.200	—
1927			
Márc.—jun. 1. Javításokra		16	60
Jan.—máj 31. Niessner Viktor külön díjazása		74	52
Márc.—jun. 1. Felszerelésekre		168	87
Máj.—jun. 1. Különféle költségekre és illetékekre		42	18
Máj.—jun. 1. Nyomdai költségekre		27	74
Junius 15. Egyenleg		285	06
		614	97

Nagykanizsa, 1927. június hó 15.

Abádi Imre
pénztáros.

Dr. Vilányi Henrik
igazgató.

A Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola Sportkörének Ieltára 1927. június havában.

	P	f	P	f
1. Ingek, nadrágok, cipők és harisnyák értéke	421	60		
2. Különféle sportfelszerelési cikkek és szerszámok értéke	205	04		
	626	64		
Le 25 ^o / ₆ avulás	156	66	469	98
Ieltári érték június 15-én			469	98

Nagykanizsa, 1927. június 15.

Niessner Viktor s. k.
vezető tanár.

Adományozók
az 1926–27. iskolai évben.

Az adományozó neve	Az adomány részese	Évfolyam	Pengő	fill.
N.-K. Néptakarékpénztár R.-T.	Segítőegyesület		48	—
"	Felső ker. iskola		40	—
N.-K. Takarékpénztár "	Tanári könyvtár		48	—
1894-ben érettségizettek adománya, 1925-ben	Báder László	IV.	12	08
"	Wortmann Ferenc	III.	12	08
Dunántuli Gazdasági Szeszgyár 48— P	Báder László	IV.	8	—
"	Wortmann Ferenc	III.	8	—
"	Skopál László	II.	8	—
"	Römer Sándor	III.	8	—
"	Spiegel László	IV.	8	—
"	Hamburger László	III.	8	—
Biach Károly Trieszt 200 líra á 23 fillér	Wortmann Ferenc	III.	11	20
"	Báder László	IV.	11	20
"	Römer Sándor	III.	11	20
"	Spiegel László	IV.	11	20
Kereskedelmi- és Iparkamara, Sopron	Báder László	IV.	240	—
Nagykanizsai Közraktárak R.-T.	Skopál László	II.	16	—
Segítőegyesület	Hamburger László	III.	9	12
Király-Sörfözde R.-T. adománya 40— P	Ács József	IV.	10	—
"	Török Boldizsár	IV.	10	—
"	Römer Sándor	III.	10	—
"	Wortmann Ferenc	III.	10	—
Nagykanizsai Takarékp. R.-T. adománya	Segítőegyesület		48	—
1894-ben érettségizettek alapítványa 24— P	Segítőegyesület		24	—
Lengyel Bernát Budapest 16— P	Csillag Pál	IV.	16	—
N.-K. Bankegy. és Délzalai Takp. 100— P	Liebling Ferenc	IV.	20	—
"	Hamburger László	III.	20	—
"	Mancsek István	II.	20	—
"	Skopál László	II.	20	—
"	Brand Sándor	I.	20	—
Gazdasági Takarékpénztár 50— P	Mosonyi Sándor	IV.	50	—
" 20— P	Segítőegyesület		20	—
Mosonyi Sándor 24— P	Segítőegyesület		24	—
Néptakarékpénztár R.-T. 90— P	Segítőegyesület		50	—
"	Önképzőkör		40	—
Bun Samn ösztöndíja	Gottreich Tibor	I	4	10
Balog Dávid "	Bíró György	II.	5	50
Domány Ármin "	Pauk László	III.	5	60
Markovits Dávid "	Mancsek István	II.	2	30
Kaufmann Jenő "	Skopál László	II	8	—
Dr. Villányi Henrik "	Dénes Imre	III.	18	10
1894-ben érettségizettek adománya	Csillag Pál	IV.	24	—
OMKE nagykanizsai kerület 40— P	Gottreich Tibor	I.	10	—
"	Skopál László	II.	10	—
"	Hamburger László	III.	10	—
"	Liebling Ferenc	IV.	10	—
Sugár Samu bankár Bp. adománya 300— P	Báder László	IV.	50	—
"	Bory Ferenc	IV.	50	—
"	Deák Jenő	IV.	50	—
"	Spiegel László	IV.	50	—
"	Szántó József	IV.	100	—
Összesen			1.337	68

Az 1927—28. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. évfolyam.

1. Katholikus hittan. Dr. Töttösy M. Izraelita hittan. Dr. Bernstein Béla : A zsidóság története. 2. Magyar nyelv és irodalom. Koltai-Zilahi : Az írásművek elmélete és olvasmányok. 3. Történelem. Kerekes-Komáromi : I. r. 4. Földrajz. Kirchner Béla és Komáromi Károly : I. rész. 5. Áruismeret. Dr. Szathmáry László : Ipari növénytan. 6. Természettan. Csizmadia Pál és Képešsy Imre : Természettan az I. évfolyam számára. 7. Mennyiségtan és politikai számtan. Szuppán Vilmos és Havas Miksa : Algebra és geometria a négyévfolyamu felső kereskedelmi iskola I—III. évfolyam számára. 8. Kereskedelmi számtan. Bogyó-Havas, Oravecz Károly : Kereskedelmi számtan I. kötet az I. évfolyam számára. 9. Kereskedelmi alapismeretek : Trauttmann-Kuntner. 10. Német nyelv. Dr. Schack Béla : Német olvasó I. rész és nyelvtan. Teljesen átdolgozta : Dr. Vincze Frigyes. 11. Gyorsírás. Kozma Bernát : Kereskedelmi levelező gyorsírás. I. rész az I. évfolyam számára. 12. Francia nyelvkönyv és kereskedelmi levelezés. Laczkó-Honti : VI. kiadás.

II. évfolyam.

1. Izraelita hittan. Dr. Bernstein Béla : A zsidóság története. Katholikus hittan. Dr. Töttösy Miklós : Erkölcstan. 2. Magyar fogalmazás és irodalom. Koltai-Zilahi : Poetika és irodalom, ismertető olvasmányokkal. II. rész. 3. Történelem. Kerekes-Komáromi : II. r. 4. Földrajz. Kirchner Béla és Komáromi Károly : II. rész. 5. Áruismeret. Dr. Szathmáry László : Ipari állattan II. rész. 6. Természettan. Csizmadia Pál és Képešsy Imre : a II. évfolyam számára. 7. Mennyiségtan és politikai számtan. Szuppán Vilmos és Havas Miksa : Algebra és geometria a IV. évfolyam f. ker. isk. I—III. évfolyam számára. 8. Kereskedelmi számtan. Bogyó-Havas-Oravecz Károly : Kereskedelmi számtan II. kiadás, a II. évf. használatára. 9. Könyvvitel. Kuntner Róbert : Sajtó alatt. 10. Kereskedelmi alapismeretek. Trauttmann-Kuntner : II. rész. 11. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla és Vincze Frigyes : Német olv. II. r. Dr. Schack Béla : Német kereskedelmi levelező. 12. Gyorsírás. Kozma Bernát : Kereskedelmi gyorsírás II. rész. 13. Francia nyelvkönyv és ker. lev. Laczkó-Honti.

III. évfolyam.

1. Izraelita hittan. Dr. Bernstein Béla. Zsidó vallástan. 2. Katholikus hittan. Dr. Töttösy Miklós : Egyháztörténet III. rész. 3. Magyar fogalmazás és irodalom. Sassy Nagy Lajos-Mészáros : Irodalomtörténet. 4. Történelem. Kerekes-Komáromi : III. r. 5. Jogi ismeretek. Vadas-Jablonkay. 6. Közgazdasági ismeretek. Dr. Horn József. 7. Földrajz. Kirchner-Komáromi : III. rész. 8. Áruismeret. Dr. Szathmáry Szeretlen kémia és technológia. 9. Mennyiségtan és politikai számtan. Szuppán Vilmos és Havas Miksa : Algebra és geometria. I—III. évfolyam számára. 14. Francia nyelv és levelező. Laczkó-Honti : Francia nyelvkönyv és ker. lev. Zsidó vallástan. Bogyó-Havas-Strobl Ernő : Politikai számtan a III. évfolyam számára. Bogyó-Havas : Hétjegyű logaritmus. Bogyó-Havas : Kamattáblák. 10. Kereskedelmi számtan. Bogyó-Havas-Oravecz Károly : Kereskedelmi számtan III. rész. 11. Könyvvitel. Timár Dezső : Könyvviteli példatár. 12. Magyar levelezés. Dr. Schack Béla és Wirker István ; Kereskedelmi levelezés III. rész. 13. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla és Vincze Frigyes : Német olvasó III. rész. Dr. Schack Béla : Kereskedelmi levelező.

IV. évfolyam.

1. Izraelita hittan. Dr. Bernstein Béla: Izr. Vallástan. 2. Katholikus hittan. Dr. Töttösy Miklós: Katholikus hitvédelem. 3. Magyar fogalmazás és irodalom. Sassy Nagy Lajos-Mészáros: Irodalomtörténet. 4. Történelem. Kerekes-Komáromi: IV. rész. 5. Jogi ismeretek. Vadas Jablonkai. 6. Közgazdasági ismeretek. Bárczy Wildner. 7. Földrajz: Kirchner Béla és Komáromi K.: IV. rész. 8. Áruismeret. Dr. Szathmáry László: Szerves kémia és technológia. 9. Mennyiségtan és politikai számtan. Bogyó-Havas-Stróbl Ernő: Politikai számtan, a IV. évfolyam számára. Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus. Bogyó-Havas: Kainattáblák. 10. Kereskedelmi számtan. Bogyó-Havas-Oravec Károly: Kereskedelmi számtan a IV. évfolyam számára. 11. Kereskedelmi levelezés. Schack-Wirker: Kereskedelmi levelezés III. r. 12. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla és Vincze Frigyes: Német olvasó IV. rész. Dr. Schack Béla: Német nyelv. Dr. Schack Béla: Kereskedelemügyi levelezés. 13. Francia. Laczkó-Honti: Francia nyelv és kereskedelmi levelező III. rész. 14. Segédkönyv a francia nyelv tanításához. Beszélgetések: Francia nyelvmester. 15. Francia szótár. Kovács S. János: Szótár. Segédkönyv.

Tudnivalók a jövő iskolai évre.

A felső kereskedelmi iskola I. évfolyamába való felvételt kérő tanulók június 30-án és július 1-én jelentkezhetnek felvételre és beíratásra. A jelentkezők létszámához képest a tanulók felvételét az első, második, harmadik és negyedik évfolyamba szeptember 1-én és 2-án d. e. 9–12-ig folytatjuk mindaddig, amíg a létszám (évfolyamonként 40 tanuló) be nem tellett.

A javítóvizsgálatokat augusztus 30-án és 31-én tartjuk meg. Szeptember 5-én rendezzük az évfolyamokat és megkezdődik az előadás minden évfolyamban. Az I. évfolyamba azok a tanulók vehetők fel, akik a gimnázium-, reál- vagy polgári iskola IV. osztályát legalább elégséges sikerrel végezték. A felvételi vizsgálat az I. évfolyamba a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter 84.660/1924. sz. rendelete szerint megszűnt. A II., III. és IV. évfolyamba csak oly tanulók vehetők fel, akik az első évfolyamot sikerrel végezték. Első évben belépő tanulók születési bizonyítványukat is bemutatni tartoznak. Az évi tandíjat az iskolafenntartó 144 pengőben állapította meg. A tandíjon felül fizetendő még:

Felvételi és kezelési díj	8 pengő 60 fillér
Iskolai értesítő díja	1 » 40 »
Ifjúsági könyvtár díja	2 » ~ »
Segítő-Egyesület tagsági díj	2 » ~ »
Tanárok Házára	2 » 80 »
Filmelőadás	2 » 24 »
Sportkör	2 » 40 »

Osszesen ... 21 pengő 44 fillér

Tandíjmentességért augusztus 15-ig a nagykanizsai izr. hitközség előljáróságához lehet folyamodni. A folyamodványhoz melléklendő: a vagyontalansági bizonyítvány és a tanulmányi bizonyítvány másolata. Minden tanulónak megelőző évi iskolai bizonyítványa az iskolai év végeig az igazgatósági irattárban marad. (Rendt. 9. §.)

A szülőknek vagy azok helyetteseinek kötelessége az iskolán kívül is a tanulók erkölcsi magaviseletét ellenőrizni. Az igazgatónak jogában áll megkövetelni, hogy az ifjak csak megbízható szállásadóknál helyezkedjenek el.

A vidéki szülőket figyelmeztetjük tehát, hogy gyermekeik elhelyezésében kellő körültekintéssel járjanak el. Ebben az igyekezetükben az igazgató és az osztályfőnökök szívesen vannak a szülők segítségére

Minden tankönyvből a legújabb kiadás használandó. Kétes esetben az osztályfőnök véleménye kikérendő.

Nagykanizsa, 1927. június 29-én.

Dr. Villányi Henrik
igazgató.

A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam adatai

az 1926—27. iskolai évben.

A felső kereskedelmi fiúiskolával kapcsolatban, de elkülönített helyiségben és épületben Női Kereskedelmi Szaktanfolyam áll fenn, amelynek fenntartója az izr. Hitközség. A felügyeletet a felső kereskedelmi iskolák kir. Főigazgatója gyakorolja. A tanfolyamot a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur 42.955/1926. VI. ü. ö. szám alatt kelt rendeletével engedélyezte. Igazgató Dr. Villányi Henrik. A kedvezőtlen magángazdasági viszonyok ma sem fordultak jobbra és ehhez képest a munkaalkalom is csekély, mégis a tanfolyamot végzett leányok szerényebb állásokban el tudnak helyezkedni. A jövő kilátásai ugyan nem derűsek, de úgy látszik, a szülők nem csüggednek. Az idén 37 leánytanuló jelentkezett felvételre, kik közül 2 mindjárt szeptemberben maradt ki. A létszám az év végén 35 tanuló volt, a tavalyi 24 tanulóval szemben. A tanfolyamot szeptember 15-én nyitottuk meg.

Tanulmányi állapot. A tanfolyamba való felvételnek alapja a polgári iskola vagy a gimnázium IV. osztályának sikeres elvégzése. Felvételi vizsga alapján egy tanuló sem kérte a tanfolyamba való beiratását. A tanulmányi eredmény megfelelő volt. A fegyelmi állapot apró csintalanságokból eltekintve, kifogástalannak mondható. A fegyelmezésben figyelembe kellett vennünk, hogy minden tanuló a maga környezetének szokásaival lép a tanterembe. Tárgybeosztásunk a legszükségesebb tudnivalókra szorítkozott. A tanítás gerincét azok a tárgyak képezik, amelyekre a leánytanulóknak az irodai szolgálatban szükségük van: gépirás, gyorsírás, magyar nyelv és helyesírás, számtan és könyvvitel. A tanulók fogalmazási képessége és a német nyelvben való jártassága gyengének mondható. A női kereskedelmi szaktanfolyam növendékei a kötelező filmelőadásokat is látogatták. Résztvettek a vegyeskar énekóráin és előadásain és hozzájárultak a hazafias ünnepélyek nivójának emeléséhez.

Az iskolai év befejezése. A szaktanfolyam befejezése előtt a növendékek összefoglaló írásbeli dolgozatokat készítettek. Bár iskolás fogalmakkal dolgoztak, az írásos munkálatokból a komoly törekvés és igyekezet el nem vitatható.

Az írásbeli munkákat követte a szóbeli vizsgálat, amelyet június 24-én tartottuk meg. A vizsgálatot Ötvös Emil ny. állampénztári főigazgató, a tanulmányi tanács elnöke vezette.

A tanítási tárgyak felosztása a tanárok közt a következő volt:

**A tanítási órák kimutatása a Női Kereskedelmi Szaktanfolyamban
az 1926—27. iskolai évben.**

Tantárgy	Heti órák	Tanár neve
Magyar nyelv	2	Surányi Gyula megbizott tanár
Német levelezés Német kezdők számára	2 2	Neufeld Simon rendes tanár Domány Ármin rendes tanár
Kereskedelmi levelezés és a kereskedelem alapismeretei	2	dr. Villányi Henrik igazgató
Könyvvitel	3	Abádi Imre helyettes tanár
Számtan	3	Marosi Géza rendes tanár
Gépirás	5	Csonták Erzsébet megbiz. tanítónő
Gyorsírás	5	Surányi Gyula megbizott tanár
Szépírás	1	Abádi Imre helyettes tanár
Hittan	1	Mátés Hilár és dr. Winkler Ernő
	24	

A német nyelv párhuzamos tanítását 2 órának számítva.

A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam tanulói az 1926—27. iskolai évben.

Tanfolyamfőnök: Surányi Gyula.

Felügyelő: Csonták Erzsébet.

Baumgarten Erzsébet	Nagykanizsa	Kovács Ilona	Nagykanizsa
Beck Erzsébet	"	20 Lackenbacher Róza	"
Berke Erzsébet	"	Molnár Elvira	Gelse
Blum Elvira	"	Neufeld Róza	Nagykanizsa
5 Breuer Klára	"	Németh Ilona	"
Bróz Jolán	"	Pum Ilona	"
Brunner Erzsébet	"	25 Rosenfeld Margit	"
Domány Hermin	"	Sattler Margit	"
Gerócs Margit	"	Schandl Margit	"
10 Guttmann Józsa	"	Szabados Magda	"
Heimer Erzsébet	"	Szende, y Sarolta	"
Hensics Krisztina	"	30 Szélig Aranka	"
Hirschler Margit	"	Szautschek Mária	"
Horváth Teréz	"	Székely Katalin Mozzgó Somogy	"
15 Jerzsa Mária	"	Török Anna	Nagykanizsa
Kelemen Magda	Gelse	Weisz Magda	Tapolca
Klieserics Mária	Nagykanizsa	35 Zakócs Rózsa	Somogyszentmiklós
Kostyák Mária	Gyékényes		

1926—27. iskolai év.
A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam statisztikai kimutatása.

A kimutatás tárgya	C s o p o r t	S z á m
Iskola látogatás	Beiratott összesen	37
	Kimaradt	2
	Záróvizsgálatot tett	35
A felvett tanulók vallása	Római katolikus	18
	Izraelita	16
	Agostai evangélikus	1
Anyanyelve	Magyar	35
	Német	—
A felvétel alapja	Polgári iskola IV. osztályu bizonyítvány	35
	" " III. " "	—
Szülő vagy gyám lakhelye	Nagykanizsai	29
	Vidéki	6
Szülő vagy gyám polgári állása	Önálló kereskedő	6
	Kereskedelmi alkalmazott	3
	Önálló iparos	11
	Vasuti alkalmazott	5
	Ipari alkalmazott	1
	Katona	—
	Köztisztviselő	2
	Tanár, tanító	1
	Magánzó	6
Östermelő	1	
Életkor az 1926—27. iskolai év elején	14 éves	10
	15 "	16
	16 "	6
	17 "	1
	18 "	—
	19 "	1
	20 "	1

A Nagykanizsai Női Kereskedelmi Szaktanfolyamon használandó tankönyvek jegyzéke az 1927—28. iskolai évben.

1. Koltai-Zilahi: Írásművek elmélete I. rész. 2. Timár Dezső: Könyvviteli példatár. 3. Schack-Wirker: Magyar kereskedelmi levelezés. 4. Kozma Bernát: A kereskedelmi gyorsírás tankönyve I. és II. rész. 5. Vajda: Szépirási minták. 6. Schack-Vince: Német olvasókönyv és nyelvgyakorló. I. 7. Görög Emil: Német ker. levezés.

Tudnivalók az 1927—28. iskolai évre.

A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam az 1927—28. iskolai évben is megnyílik, ha legalább 30 tanuló jelentkezik. Felvételre lehet jelentkezni f. évi július 1. és 2. napján és szeptember 1. és 2. napján a felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál Csengery-ut 10. A felvételnél igazolni kell, hogy a jelentkező a polgári iskola vagy gimnázium IV. osztályát sikerrel elvégezte. Felvételi vizsgálat alapján is felvehető 15 éven felüli tanuló. Növendékeket csak egész iskolai évre veszünk fel. Évközben kimaradt tanuló az iskolai év hátralékos tandíját megfizetni tartozik. Tandíj 144 pengő. A tandíjat négy részletben is lehet fizetni. Az évvégi vizsgálat díját a tanári kar méltányossági szempontok szerint állapítja meg.

Nagykanizsa, 1927. június 29.

Dr. Villányi Henrik
igazgató.

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Felügyelet	2
Hetven éves iskolánk	3
A kereskedelmi iskola megszervezése	3
Tanintézetünk a világháboruban	6
Az összeomlás	7
Az 1926—27. iskolai év adatai	8
A tanári kar az 1926—27. iskolai évben	18
A tantárgyak felosztása a tanárok közt	19
Az iskola tárgyai és heti óraszámuk	20
A tanulók névsora	21
Statisztikai kimutatás	23
A tanulmányi eredmény kimutatása	24
Írásbeli érettségi vizsgálatok 1927. június hóban	25
Az Ifjúsági Segítő Egyesület pénztárforgalma	27
Az Ifjúsági Segítő Egyesület vagyona	28
A nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskola Sportkörének Pénztárkönyve	29
Adományok az 1926—27. iskolai évben	30
Az 1927—28. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke	31
Tudnivalók a jövő iskolai évre	32
A női keresk. szaktanfolyam adatai az 1926—27. évben	33
A tanítási órák kimutatása a női keresk. szaktanfolyamban	34
A női keresk. szaktanfolyam tanulói névsora	34
A női keresk. szaktanfolyam statisztikai kimutatása	35
A nagykanizsai Női Kereskedelmi Szaktanfolyamon haszná- landó tankönyvek jegyzéke az 1927—28. tanévben	35
Tudnivalók az 1927—28. iskolai évre	35

R
1963